

KUASAI PBD

MODUL PENTAKSIRAN BILIK DARJAH

TINGKATAN
KSSM

4

KHAS UNTUK
GURU

SEJARAH

Memperudahkan
Pentaksiran Bilik
Darjah (PBD)

Melancarkan
Pentaksiran Formatif
dan Sumatif

Menyokong
Pembelajaran dan
Pemudahcaraan
(PdPc) Mesra Digital

Meningkatkan
Tahap Penguasaan
Murid

PAKEJ PERCUMA UNTUK KEMUDAHAN GURU

EDISI GURU

VERSI CETAK

- » Nota
- » Praktis PBD
- » Praktis Sumatif
- » Aplikasi KBAT
- » Pentaksiran Akhir Tahun
- » Jawapan
- » Bahan Digital

RESOS DIGITAL GURU

Pelbagai bahan digital
sokongan PdPc yang
disediakan khas untuk
guru di platform
ePelangi+

BAHAN
SOKONGAN
PdPc
EKSTRA!

Edisi Guru

Edisi Murid

EDISI GURU (versi cetak)

A

Kandungan

Kandungan disertakan rujukan bahan-bahan digital sokongan dalam buku.

KANDUNGAN	
Rekod Pentaksiran Murid Sejarah Tingkatan 5	iii - vi
1 Warisan Negara Bangsa	1
Nota Pintar	1
PBD Formatif	1
1.1 Latar Belakang Negara Bangsa Sebelum Kedatangan Barat	3
1.2 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	4
1.3 Keunggulan Sistem Pemerintahan dan Undang-undang	6
1.4 Peranan Pemerintahan dan Rakyat	6
Praktis SPN	7
Apitahu Khas	7
2 Kebangkitan Nasionalisme	11
Nota Pintar	11
PBD Formatif	11
2.1 Maksud Nasionalisme	12
2.2 Perkembangan Idea Nasionalisme di Barat	13
2.3 Perkembangan Nasionalisme di Asia Tenggara	14
2.4 Perkembangan Nasionalisme di Asia Tenggara	15
2.5 Kebangkitan Nasionalisme di Negara Kita	16
2.6 Faktor Ramai-mulai Gerakan Nasionalisme	24
2.7 Perkembangan Nasionalisme	25
2.8 Kesan Pergerakan Nasionalisme	29
Praktis SPN	30
Apitahu Khas	30
3 Konflik Dunia dan Pendudukan Jepun di Negara Kita	34
Nota Pintar	34
PBD Formatif	34
3.1 Nasionalisme di Negara Kita Sebelum Perang Dunia	36
3.2 Latar Belakang Perang Dunia	37
3.3 Perang Dunia Kedua	40
3.4 Perang Dunia Kedua di Asia Pasifik	44
3.5 Faktor Kedatangan Jepun ke Negara Kita	45
3.6 Dasar Pendudukan Jepun di Negara Kita	46
3.7 Perjuangan Rakyat Menentang Pendudukan Jepun	47
3.8 Perkembangan Gerakan Nasionalisme Tempatan dan Pendudukan Jepun	48
3.9 Keaduan Negara Kita Selepas Kekalahan Jepun	49
Praktis SPN	51
Apitahu Khas	54
4 Era Peralihan Kuasa British di Negara Kita	55
Nota Pintar	55
PBD Formatif	55
4.1 British Military Administration	57
4.2 Gagasan Malayan Union	58
4.3 Reaksi Penduduk Tempatan terhadap Malayan Union	60
4.4 Penerimaan Sirakat kepada Kerajaan British	62
4.5 Reaksi Penduduk Tempatan terhadap Penerimaan Sirakat	63
4.6 Penerimaan Sirakat kepada Kerajaan British	64
4.7 Reaksi Penduduk Tempatan terhadap Penerimaan Sirakat	65
Praktis SPN	66
Apitahu Khas	69
5 Persekutuan Tanah Melayu 1948	70
Nota Pintar	70
PBD Formatif	70
5.1 Latar Belakang Penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948	72
5.2 Faktor Penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948	75
5.3 Ciri-ciri Persekutuan Tanah Melayu 1948	76

B

Rekod Pentaksiran Murid

Jadual untuk catatan prestasi Tahap Penguasaan murid.

Rekod Pentaksiran Murid		Sejarah			
		Tingkatan 4			
Nama: _____					
Tajuk: _____					
BAB	TAHAP PENGUASAAN	TUJUAN	HALAMAN	U/7 MENGENAL	U/8 MENGENAL
Nasionalisme di Malaysia Sebelum Perang Dunia Kedua					
1 WARISAN NEGARA BANGSA	1	Menyebutkan pengaruh budaya sebelum negara bangsa.	1		
	2	Menyebutkan pengaruh yang sama tentang warisan negara bangsa sebelum negara bangsa.	2		
	3	Menyebutkan pengaruh yang sama tentang warisan negara bangsa.	3		
	4	Menyebutkan pengaruh tentang warisan negara bangsa.	4		
	5	Menyebutkan pengaruh tentang warisan negara bangsa.	5		
Tahap Penguasaan Bab 1					
	100	100	100	100	100
Kebangkitan Nasionalisme					
2 KEBANGKITAN NASIONALISME	1	Menyebutkan pengaruh budaya sebelum negara bangsa.	1		
	2	Menyebutkan pengaruh yang sama tentang warisan negara bangsa.	2		
	3	Menyebutkan pengaruh yang sama tentang warisan negara bangsa.	3		
	4	Menyebutkan pengaruh tentang warisan negara bangsa.	4		
	5	Menyebutkan pengaruh tentang warisan negara bangsa.	5		
Tahap Penguasaan Bab 2					
	100	100	100	100	100
Persekutuan Tanah Melayu 1948					
3 KONFLIK DUNIA DAN PENDUDUKAN JEPUN DI NEGARA KITA	1	Menyebutkan pengaruh budaya sebelum negara bangsa.	1		
	2	Menyebutkan pengaruh yang sama tentang warisan negara bangsa.	2		
	3	Menyebutkan pengaruh yang sama tentang warisan negara bangsa.	3		
	4	Menyebutkan pengaruh tentang warisan negara bangsa.	4		
	5	Menyebutkan pengaruh tentang warisan negara bangsa.	5		
Tahap Penguasaan Bab 3					
	100	100	100	100	100

C

Nota

Nota padat di halaman permulaan bab.

BAB 1	
Warisan Negara Bangsa	
KANDUNGAN	
1. Latar Belakang Negara Bangsa Sebelum Kedatangan Barat	
1.1 Raja	
1.2 Rakyat	
1.3 Undang-undang	
1.4 Wilayah pengaruh	
1.5 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.6 Kerajaan	
1.7 Pemerintahan	
1.8 Peranan	
1.9 Rakyat	
1.10 Undang-undang	
1.11 Wilayah pengaruh	
1.12 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.13 Kerajaan	
1.14 Pemerintahan	
1.15 Peranan	
1.16 Rakyat	
1.17 Undang-undang	
1.18 Wilayah pengaruh	
1.19 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.20 Kerajaan	
1.21 Pemerintahan	
1.22 Peranan	
1.23 Rakyat	
1.24 Undang-undang	
1.25 Wilayah pengaruh	
1.26 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.27 Kerajaan	
1.28 Pemerintahan	
1.29 Peranan	
1.30 Rakyat	
1.31 Undang-undang	
1.32 Wilayah pengaruh	
1.33 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.34 Kerajaan	
1.35 Pemerintahan	
1.36 Peranan	
1.37 Rakyat	
1.38 Undang-undang	
1.39 Wilayah pengaruh	
1.40 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.41 Kerajaan	
1.42 Pemerintahan	
1.43 Peranan	
1.44 Rakyat	
1.45 Undang-undang	
1.46 Wilayah pengaruh	
1.47 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.48 Kerajaan	
1.49 Pemerintahan	
1.50 Peranan	
1.51 Rakyat	
1.52 Undang-undang	
1.53 Wilayah pengaruh	
1.54 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.55 Kerajaan	
1.56 Pemerintahan	
1.57 Peranan	
1.58 Rakyat	
1.59 Undang-undang	
1.60 Wilayah pengaruh	
1.61 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.62 Kerajaan	
1.63 Pemerintahan	
1.64 Peranan	
1.65 Rakyat	
1.66 Undang-undang	
1.67 Wilayah pengaruh	
1.68 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.69 Kerajaan	
1.70 Pemerintahan	
1.71 Peranan	
1.72 Rakyat	
1.73 Undang-undang	
1.74 Wilayah pengaruh	
1.75 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.76 Kerajaan	
1.77 Pemerintahan	
1.78 Peranan	
1.79 Rakyat	
1.80 Undang-undang	
1.81 Wilayah pengaruh	
1.82 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.83 Kerajaan	
1.84 Pemerintahan	
1.85 Peranan	
1.86 Rakyat	
1.87 Undang-undang	
1.88 Wilayah pengaruh	
1.89 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.90 Kerajaan	
1.91 Pemerintahan	
1.92 Peranan	
1.93 Rakyat	
1.94 Undang-undang	
1.95 Wilayah pengaruh	
1.96 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka	
1.97 Kerajaan	
1.98 Pemerintahan	
1.99 Peranan	
1.100 Rakyat	

Praktis PBD » Pentaksiran Berterusan

Sejarah Tingkatan 4 Bab 2

1 KASAI PBD BOKHATI 2.2 Perkembangan Idea Nasionalisme di Barat Buku Teks ms. 24 - 25

SP 9.2.2 Menerangkan perkembangan idea nasionalisme di Barat

2. Jawab soalan berikut tentang Revolusi Keagungan (1688). **2**

Soalan	Jawapan
(a) Apakah sebab berlakunya Revolusi Keagungan di England?	Keinginan menegakkan kedaulatan parlimen dan hak asasi rakyat.
(b) Mengapakah pemerintahan Raja James II ditentang oleh ahli parlimen?	Pemerintahan raja berkuasa mutlak dan membelakangkan parlimen semasa menggubal undang-undang.
(c) Namakan pemerintah dari Belanda yang memberi sokongan kepada ahli parlimen England.	Raja William of Orange
(d) Apakah dasar yang diperkenalkan semasa pemerintahan Marry II dan Raja William of Orange?	Konsep kedaulatan parlimen, sistem raja berpelembagaan dan penggabulan Bill of Rights.

3. Lengkapkan ayat berikut tentang Revolusi Amerika (1776). **3**

(a) Reaksi orang Amerika menentang penjajahan British yang tidak melindungi hak penduduk Amerika yang merupakan sebahagian daripada empayar British.

(b) Terdapat 13 buah tanah jajahan British di Amerika. Penduduk Amerika menentang akta untuk memungut cukai seperti Akta Pelayaran, Akta Gula, Akta Teh dan Akta Setem.

(c) Penduduk tanah jajahan di Amerika melancarkan slogan "tiada cukai tanpa perwakilan" kerana tiada wakil Amerika dalam Parlimen British.

(d) Pemimpin di tanah jajahan diketuai oleh George Washington menubuhkan kongres dan mengisytiharkan perang terhadap British untuk memperjuangkan kemerdekaan Amerika.

(e) Pada Julai 1776, kongres meluluskan Perisytiharan Kemerdekaan Amerika yang ditulis oleh Thomas Jefferson. Perisytiharan tersebut menegaskan jika sesebuah kerajaan tidak dapat menjamin kehidupan, kebebasan dan kebahagiaan, maka rakyat berhak menubuhkan kerajaan baharu.

(f) Revolusi Amerika berakhir pada tahun 1783 apabila British mengakui kemerdekaan Amerika. 13 buah tanah jajahan digabungkan dan diberi nama Amerika Syarikat yang mengamalkan sistem pemerintahan demokrasi.

4 Cuba jawab **Praktis Sumatif 2, K1 S2, S3, K2 Bilgi 8, S1(a), (b)**

SP 9.2.2 TAHAP PENGUNCIAN 1 2 3 4 5 6 **3**

- 1 Soalan latihan formatif dirangka jelas mengikut Standard Kandungan (SK) dan Standard Pembelajaran (SP) sejajar dengan halaman buku teks.
- 2 Soalan dikriteriakan mengikut 6 Tahap Penguasaan (TP). Soalan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) dikenal pasti.
- 3 Tahap penguasaan murid boleh dinilai di akhir setiap halaman.
- 4 **Cuba Jawab** merujuk silang soalan kepada Praktis Sumatif (soalan berbentuk penilaian) di hujung bab untuk menguji tahap kefahaman murid.

- 5 Cetus Idea** mengemukakan info tambahan dalam bentuk audio untuk membantu murid menjawab soalan dengan lebih berkesan.

- 6** Bahan digital lain seperti **Info**, **Video** dan **Video Tutorial** disediakan untuk meningkatkan keseronokan pembelajaran Sejarah.

- 7 Aktiviti PAK-21** disertakan untuk menyempurnakan PdPc.

Sejarah Tingkatan 4 Bab 3

6.3 Usaha Menangani Ancaman Komunis Buku Teks ms. 108 - 109

SP 10.3.3 Menjelaskan usaha-usaha menangani ancaman komunis

6. Nyatakan langkah kerajaan mengatasi ancaman komunis. **5**

IDEA 11 CETUS

(a) Penguatkuasaan Undang-undang Darurat

(b) Pengawasan Pasukan Keselamatan

(c) Pendaftaran Kebangsaan dan Kad Pengemalan

(d) Undang-undang Darurat

(e) Rundingan Baling

(f) Perang saraf

(g) Perintah berkurung

(h) Kempen Rakyat Mencegah Penjarangan

USHA MENANGANI ANCAMAN KOMUNIS

Sejarah Tingkatan 4 Bab 3

7. Gambar berikut menunjukkan Kongres Melayu yang dianjurkan oleh persatuan Melayu. **6**

(a) Lengkapkan jadual di berikut.

Kongres	Lokasi	Tarikh
(i) Pertama	Bangunan Kelab Sultan Sulaiman, Kampung Baru, Kuala Lumpur	1 Mac - 4 Mac 1946
(ii) Kedua	Istana Besar, Johor Bahru, Johor	11 Mei 1946

(b) Nyatakan pihak yang menghadiri Kongres Melayu Pertama. **6**

Dihadiri oleh 41 buah pertubuhan Melayu yang menghantar wakil terdiri daripada tokoh politik, sosial, ekonomi dan perniagaan.

(c) Apakah peristiwa bersejarah yang berlaku dalam Kongres Melayu Kedua? **6**

Penubuhan UMNO untuk mewakili orang Melayu dan menjadi penggerak memupuk perdamaian orang Melayu di Tanah Melayu.

(d) Pada pendapat anda, apakah kepentingan mempertahankan maruah bangsa? **6**

Tidak terduduk dan ditindas oleh kuasa asing. Menghormati kemerdekaan. Mempertahankan jati diri. Mempertahankan hak diri, bangsa dan negara. Mengelakkan negara dijajah oleh kuasa lain.

8. Lakukan aktiviti berikut. **6**

AKTIVITI PAK-21

(a) Bahagikan kelas kepada beberapa kumpulan.

(b) Setiap kumpulan memilih persatuan yang menentang Malayan Union.

(c) Setiap kumpulan akan melantik seorang ketua yang menjadi pemimpin sambil memberi ucapan kepada pengikutnya.

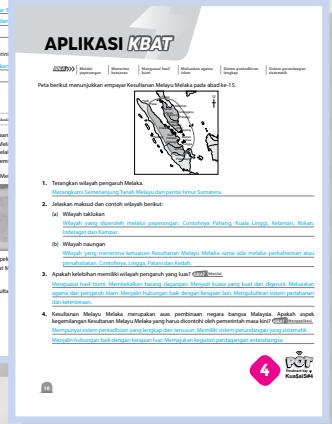
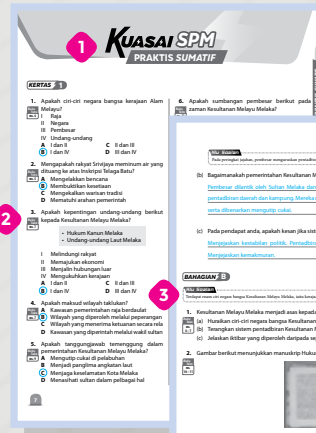
(d) Ahli kumpulan akan menyediakan sepanduk dan poster yang menunjukkan penentangan terhadap gagasan Malayan Union.

SP 10.3.3 TAHAP PENGUNCIAN 1 2 3 4 5 6 **6**

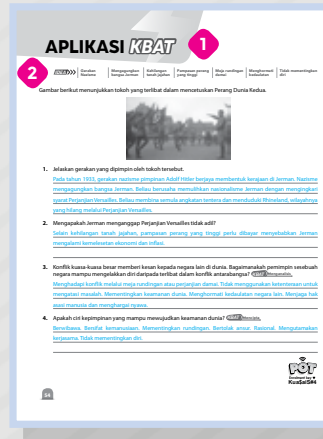
F Praktis Sumatif

- 1 Soalan latihan pada akhir bab ini memberikan pendedahan awal kepada murid untuk menguasai format SPM sebenar.
- 2 Soalan mencakupi pelbagai SP.
- 3 **Klu Soalan** memberikan maklumat tambahan kepada murid supaya mereka dapat menjawab soalan Kertas 2 dengan yakinnya.
- 4 **POT (Pelangi Online Test)** menggalakkan murid untuk membanyakkan latihan soalan objektif yang berpiawai SPM mengikut topik secara dalam talian. Satu set Pentaksiran Tingkatan 4 juga disediakan. Ikon POT beserta *Enrolment Key* boleh didapati di halaman akhir setiap bab.

G Aplikasi KBAT

- 1 Soalan latihan berfokus KBAT di akhir halaman Praktis Sumatif ini merangsang pemikiran yang berstruktur dan berfokus dalam kalangan murid.
- 2 **IDEA** merupakan kata-kata kunci jawapan dalam Aplikasi KBAT.

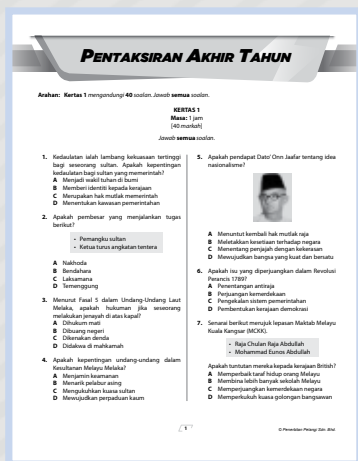
CARA MENGAKSES POT (Portal Ujian Soalan Objektif)

- 1 Imbas kod QR atau layari link di kulit depan buku untuk Create new account.
- 2 Semak e-mel untuk mengaktifkan akaun.
- 3 Log in ke akaun anda.
- 4 Masukkan *Enrolment Key*.
- 5 Mulakan ujian!

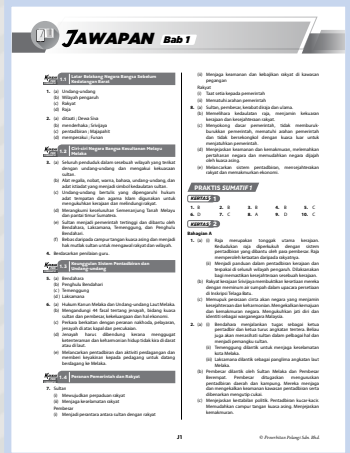

H Pentaksiran Akhir Tahun >> Pentaksiran Sumatif

Soalan penilaian (dalam kod QR) yang mengikut format SPM dan memberikan tumpuan kepada topik-topik Sejarah Tingkatan 4.

I Jawapan Jawapan keseluruhan buku (dalam kod QR) disediakan di halaman Kandungan.

RESOS DIGITAL GURU

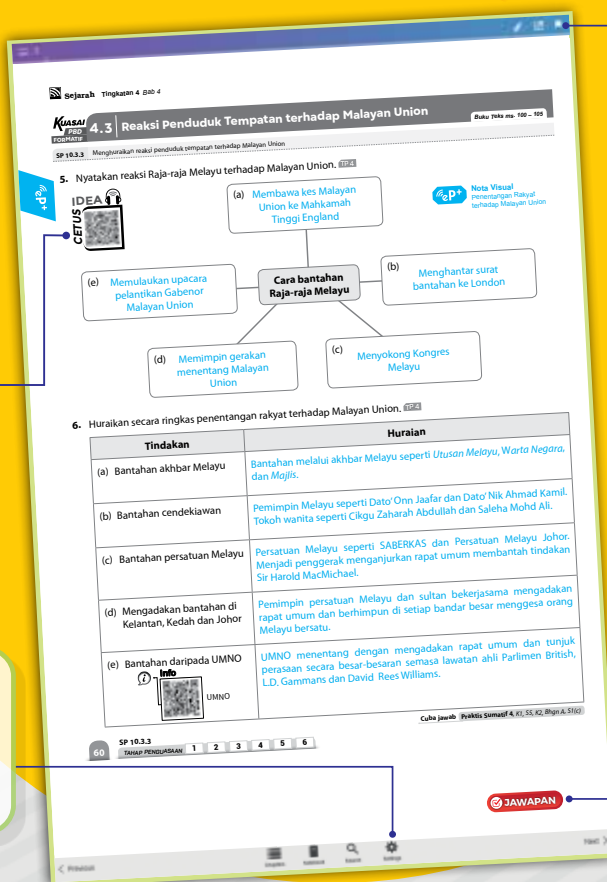
Di platform , guru yang menerima guna (*adoption*) siri Kuasai PBD KSSM diberi akses kepada EG-i dan bahan sokongan ekstra PdPc untuk tempoh satu tahun:

1 Apakah itu ?

EG-i merupakan versi digital dan interaktif Edisi Guru Kuasai PBD secara dalam talian. Versi ini akan dapat mengoptimumkan penggunaan teknologi dalam pengajaran, memaksimumkan kesan PdPc, dan membangunkan suasana pembelajaran yang menyeronokkan serta responsif dalam kalangan murid.

Halaman Contoh

The screenshot shows a lesson page titled 'Sejarah Tingkatan 4 BAB 4' with the subtopic '4.3 Reaksi Penduduk Tempatan terhadap Malayan Union'. It includes a QR code labeled 'Cetus IDEA' and a flowchart titled 'Cara bantahan Raja-raja Melayu' with five branches: (a) Membawa kes Malayan Union ke Mahkamah Tinggi England, (b) Menghantar surat bantahan ke London, (c) Menyokong Kongres Melayu, (d) Memimpin gerakan menentang Malayan Union, and (e) Memulakan upacara pelantikan Gabenor Malayan Union. Below the flowchart is a table with 6 rows and 2 columns: 'Tindakan' and 'Huraian'. The table lists various actions taken by the Malay community against the Malayan Union, such as 'Bantahan melalui akhbar Melayu' and 'Bantahan cendekiawan'. At the bottom right of the page, there is a red button labeled 'JAWAPAN'.

Tindakan	Huraian
(a) Bantahan melalui akhbar Melayu	Bantahan melalui akhbar Melayu seperti <i>Utusan Melayu</i> , <i>Warta Negara</i> , dan <i>Majlis</i> .
(b) Bantahan cendekiawan	Pemimpin Melayu seperti Dato' Onn Jaafar dan Dato' Nik Ahmad Kamil. Tokoh wanita seperti Cikgu Zaharah Abdullah dan Saleha Mohd Ali.
(c) Bantahan persatuan Melayu	Persatuan Melayu seperti SABERKAS dan Persatuan Melayu Johor. Menjadi penggerak menganjurkan rapat umum membantah tindakan Sir Harold MacMichael.
(d) Mengadakan bantahan di Kelantan, Kedah dan Johor	Pemimpin persatuan Melayu dan sultan bekerjasama mengadakan rapat umum dan berhimpun di setiap bandar besar menggesa orang Melayu bersatu.
(e) Bantahan daripada UMNO	UMNO menentang dengan mengadakan rapat umum dan tunjuk perasaan secara besar-besaran semasa lawatan ahli Parlimen British, I.D. Gannans dan David Rees Williams.

Alat sokongan lain:

- Pen
- Sticky Note
- Unit Converter
- Ruler
- Calculator
- Bookmark

Klik Kod QR untuk mengakses bahan dalam kod QR seperti Cetus Idea (audio), Video dan Video Tutorial.

Pilih paparan halaman (single/double page) dan bahasa antara muka melalui **Setting**.

Klik butang untuk memaparkan atau menyembunyikan jawapan (*hidden*) semasa penyampaian PdPc.

BAHAN SOKONGAN PdPc EKSTRA!

Bahan-bahan pengajaran dan latihan di platform **ePelangi+** boleh dimuat turun atau dimainkan terus.

Bahan pengajaran

- e-RPH (Microsoft Word)
- Edisi Guru pdf
- PowerPoint Interaktif
- Nota

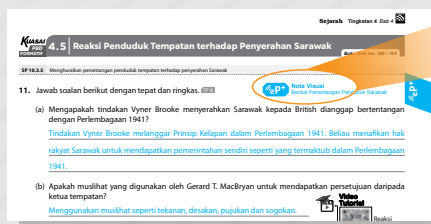
Bahan latihan

- Praktis Ekstra
- Bank Soalan
- Pentaksiran Akhir Tahun
- Boleh dimuat turun

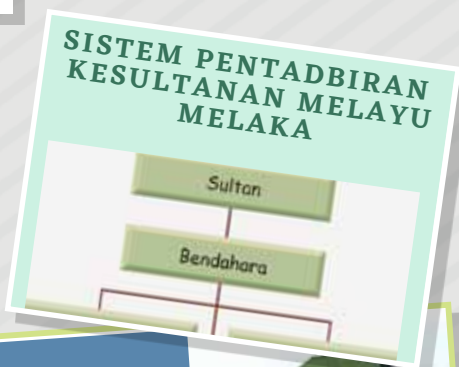
Bahan sokongan PdPc ekstra yang sesuai dicadangkan pada halaman atau bahagian tertentu Edisi Guru melalui penandaan ikon **eP+**.

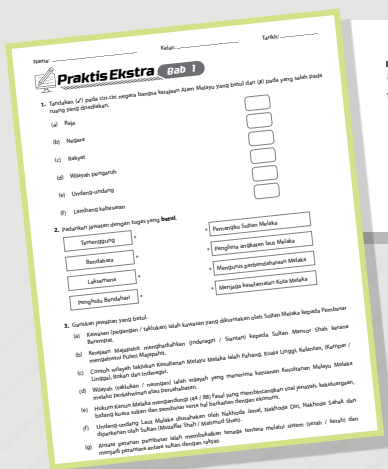
HALAMAN CONTOH EDISI GURU DENGAN CADANGAN BAHAN SOKONGAN PDPC EKSTRA

➤ Nota

Nota berwarna dalam persembahan grafik

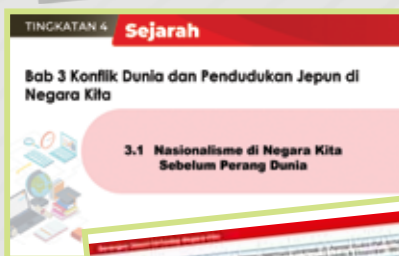

Praktis Ekstra

Latihan tambahan mengikut topik tertentu

PowerPoint Interaktif

Slaid pengajaran PPT lengkap yang meliputi setiap topik dan subtopik

Bank Soalan

Satu set kertas penilaian tingkatan 4 berformatkan SPM

Bagaimanakah saya dapat mengakses semua bahan di ePelangi+ ?

LANGKAH 1 DAFTAR AKAUN

Bagi pengguna baharu ePelangi+, imbas kod QR di bawah atau layari plus.pelangibooks.com untuk Create new account.

Semak e-mel dan klik pautan untuk mengaktifkan akaun.

LANGKAH 2 ENROLMENT

Log in ke akaun ePelangi+. Pada halaman utama (Home), cari tajuk buku dalam Secondary [Full Access].

Masukkan Enrolment Key untuk enrol.

Hubungi wakil Pelangi untuk mendapatkan Enrolment Key.

LANGKAH 3 AKSES RESOS DIGITAL

Klik bahan untuk dimuat turun atau dimainkan.

* Kontak wakil Pelangi boleh didapati di halaman EG-8.

HUBUNGI WAKIL PELANGI

PERKHIDMATAN & SOKONGAN

WAKIL	KAWASAN	HP & E-MEL
Lee Choo Kean	WP, Selangor, Pahang & Pantai Timur	012-3293433 cklee@pelangibooks.com
Ken Lew Weng Hong	KL & Selangor	012-7072733 kenlew@pelangibooks.com
Too Kok Onn	KL & Selangor	012-3297633 tooko@pelangibooks.com
Woo Wen Jie	KL & Selangor	019-3482987 woowj@pelangibooks.com
Lee Choo Kean	Pahang & Terengganu	012-3293433 cklee@pelangibooks.com
Lee Choo Kean	Kelantan	012-3293433 cklee@pelangibooks.com
John Loh Chin Oui	Utara Semenanjung	012-4983343 lohco@pelangibooks.com
Eugene Wee Jing Cong	Perlis & Kedah	012-4853343 euguenewee@pelangibooks.com
Ean Jia Yee	Pulau Pinang & Kulim	012-4923343 eanjy@pelangibooks.com
Alan Hooi Wei Loon	Perak Utara	012-5230133 hooiwl@pelangibooks.com
Ben Law Wai Pein	Perak Selatan	019-6543257 benlaw@pelangibooks.com
Ray Lai Weng Huat	Selatan Semenanjung	012-7998933 laiwh@pelangibooks.com
Jeff Low Eng Keong	Negeri Sembilan & Melaka	010-2115460 lowek@pelangibooks.com
Ho Kuok Sing	Sabah & Sarawak (Sibu)	012-8889433 kuoksing@pelangibooks.com
Fong Soon Hooi	Kuching	012-8839633 fongsh@pelangibooks.com
Jason Yap Khen Vui	Sabah	012-8886133 yapkv@pelangibooks.com
Kenny Shim Kian Nam	Sabah	012-8899833 kennyshim@pelangibooks.com

PELANGI

Books Gallery

GALERI PAMERAN ONSITE & ONLINE

Bangi

Wisma Pelangi, Lot 8, Jalan P10/10,
Kawasan Perusahaan Bangi,
Bandar Baru Bangi, 43650 Bangi, Selangor.

Johor Bahru

66, Jalan Pingai, Taman Pelangi,
80400 Johor Bahru, Johor.

E-MEL KHIDMAT PELANGGAN PELANGI

service1@pelangibooks.com

PRODUK, PROMOSI PERKHIDMATAN & PROGRAM PELANGI TERKINI

Pelangibooks
Academic

Pelangibooks

Pelangibooks

Pelangibooks

KANDUNGAN

Rekod Pentaksiran Murid Sejarah Tingkatan 4

iv – vi

BAB 1 Warisan Negara Bangsa 1

Nota Pintas 1

PBD Formatif

1.1 Latar Belakang Negara Bangsa Sebelum Kedatangan Barat 3

1.2 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka 4

1.3 Keunggulan Sistem Pentadbiran dan Undang-undang 5

1.4 Peranan Pemerintah dan Rakyat 6

Praktis SPM 7

Aplikasi KBAT 10

BAB 2 Kebangkitan Nasionalisme 11

Nota Pintas 11

PBD Formatif

2.1 Maksud Nasionalisme 13

2.2 Perkembangan Idea Nasionalisme di Barat 14

2.3 Perkembangan Nasionalisme di Asia 16

2.4 Perkembangan Nasionalisme di Asia Tenggara 19

2.5 Kesedaran Nasionalisme di Negara Kita 23

2.6 Faktor Kemunculan Gerakan Nasionalisme 24

2.7 Perkembangan Nasionalisme 25

2.8 Kesan Perkembangan Nasionalisme 29

Praktis SPM 30

Aplikasi KBAT 33

BAB 3 Konflik Dunia dan Pendudukan Jepun di Negara Kita 34

Nota Pintas 34

PBD Formatif

3.1 Nasionalisme di Negara Kita Sebelum Perang Dunia 36

3.2 Latar Belakang Perang Dunia 37

3.3 Perang Dunia Kedua 40

3.4 Perang Dunia Kedua di Asia Pasifik 44

3.5 Faktor Kedatangan Jepun ke Negara Kita 45

3.6 Dasar Pendudukan Jepun di Negara Kita 46

3.7 Perjuangan Rakyat Menentang Pendudukan Jepun 47

3.8 Perkembangan Gerakan Nasionalisme Tempatan dan Pendudukan Jepun 48

3.9 Keadaan Negara Kita Selepas Kekalahan Jepun 49

Praktis SPM 51

Aplikasi KBAT 54

BAB 4 Era Peralihan Kuasa British di Negara Kita 55

Nota Pintas 55

PBD Formatif

4.1 British Military Administration 57

4.2 Gagasan Malayan Union 58

4.3 Reaksi Penduduk Tempatan terhadap Malayan Union 60

4.4 Penyerahan Sarawak kepada Kerajaan British 62

4.5 Reaksi Penduduk Tempatan terhadap Penyerahan Sarawak 63

4.6 Penyerahan Sabah kepada Kerajaan British 64

4.7 Reaksi Penduduk Tempatan terhadap Penyerahan Sabah 65

Praktis SPM 66

Aplikasi KBAT 69

BAB 5 Persekutuan Tanah Melayu 1948 70

Nota Pintas 70

PBD Formatif

5.1 Latar Belakang Penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948 72

5.2 Faktor Penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948 75

5.3 Ciri-ciri Persekutuan Tanah Melayu 1948 76

5.4 Kesan Penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948	77
Praktis SPM	78
Aplikasi KBAT	81

BAB 6 Ancaman Komunis dan Perisytiharan Darurat 82

Nota Pintas	82
PBD Formatif	
6.1 Kemasukan Pengaruh Komunis di Negara Kita	84
6.2 Ancaman Komunis di Negara Kita	85
6.3 Usaha Menangani Ancaman Komunis	87
6.4 Kesan Zaman Darurat terhadap Negara Kita	90
Praktis SPM	91
Aplikasi KBAT	94

BAB 7 Usaha ke Arah Kemerdekaan 95

Nota Pintas	95
PBD Formatif	
7.1 Latar Belakang Idea Negara Merdeka	97
7.2 Jawatankuasa Hubungan Antara Kaum	98
7.3 Sistem Ahli	100
7.4 Sistem Pendidikan Kebangsaan	102
7.5 Penubuhan Parti Politik	105
Praktis SPM	107
Aplikasi KBAT	110

BAB 8 Pilihan Raya 111

Nota Pintas	111
PBD Formatif	
8.1 Perkembangan Pilihan Raya di Persekutuan Tanah Melayu	113
8.2 Proses Pilihan Raya Umum Pertama	114
8.3 Penubuhan Majlis Perundangan Persekutuan	117
8.4 Peranan Kabinet Pertama Persekutuan Tanah Melayu	118

Praktis SPM	120
Aplikasi KBAT	123

BAB 9 Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 124

Nota Pintas	124
PBD Formatif	
9.1 Usaha Rundingan Kemerdekaan	126
9.2 Peranan Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu	128
9.3 Langkah Penggubalan Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu yang Merdeka	129
9.4 Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu	131
Praktis SPM	132
Aplikasi KBAT	136

BAB 10 Pemasyhuran Kemerdekaan 137

Nota Pintas	137
PBD Formatif	
10.1 Pengertian Kemerdekaan	140
10.2 Persediaan Menyambut Pemasyhuran Kemerdekaan Negara	142
10.3 Detik Pemasyhuran Kemerdekaan Negara	144
10.4 Kesan Kemerdekaan terhadap Negara Kita	146
10.5 Prinsip Kedaulatan Persekutuan Tanah Melayu	149
Praktis SPM	150
Aplikasi KBAT	153

Pentaksiran Akhir Tahun

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/KuasaiPBD/SejarahT4/PAT.pdf>

Jawapan

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/KuasaiPBD/SejarahT4/Jawapan.pdf>

Rekod Pentaksiran Murid

Sejarah

Tingkatan 4

Nama: _____ Tingkatan: _____

BAB	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN	HALAMAN	PENCAPAIAN			
				(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI		
NASIONALISME DI MALAYSIA SEBELUM PERANG DUNIA KEDUA							
1 WARISAN NEGARA BANGSA	1	Menyatakan pengetahuan berkaitan warisan negara bangsa.	3				
	2	Menjelaskan pengetahuan yang sesuai tentang warisan negara bangsa berserta contoh.	3				
	3	Mengklasifikasikan pengetahuan tentang warisan negara bangsa.	4, 5				
	4	Mencerakinkan maklumat tentang warisan negara bangsa.	5, 6				
	5	Membuat penilaian tentang kewajaran memelihara warisan negara bangsa.	4				
	6	Menjana idea bagi mengekal dan mempertahankan warisan negara bangsa.	6				
Tahap Penguasaan Bab 1							
		TP 1	TP 2	TP 3	TP 4	TP 5	TP 6
2 KEBANGKITAN NASIONALISME	1	Menyatakan pengetahuan tentang nasionalisme di negara kita.	13, 23				
	2	Menjelaskan nasionalisme di negara kita berserta contoh.	25, 26				
	3	Membina urutan peristiwa nasionalisme di negara kita.	14 – 17, 19, 21, 22				
	4	Mencerakinkan maklumat tentang nasionalisme di negara kita.	18, 20, 24, 27, 29				
	5	Menjustifikasikan perkembangan nasionalisme di negara kita dalam mempertahankan hak dan maruah bangsa.	23				
	6	Mencadangkan idea tentang nasionalisme di negara kita dalam memperjuangkan kedaulatan negara.	28				
Tahap Penguasaan Bab 2							
		TP 1	TP 2	TP 3	TP 4	TP 5	TP 6
PERJUANGAN RAKYAT KE ARAH KEMERDEKAAN TANAH AIR							
3 KONFLIK DUNIA DAN PENDUDUKAN JEPUN DI NEGARA KITA	1	Menyatakan pengetahuan secara ringkas tentang konflik dunia.	36				
	2	Menjelaskan pengetahuan tentang konflik dunia berserta contoh.	37, 40, 41, 44, 45, 47				
	3	Membuat kronologi tentang perjuangan rakyat semasa pendudukan Jepun.	38, 39, 45, 49				
	4	Mencerakinkan maklumat tentang perjuangan rakyat semasa pendudukan Jepun secara sistematik.	42, 46, 47				
	5	Menilai perjuangan rakyat semasa pendudukan Jepun ke atas negara kita.	39, 42, 50				
	6	Menjana idea tentang kesan perjuangan rakyat semasa pendudukan Jepun untuk mengekalkan kedaulatan negara daripada ancaman luar.	48				
Tahap Penguasaan Bab 3							
		TP 1	TP 2	TP 3	TP 4	TP 5	TP 6

BAB	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN	HALAMAN	PENCAPAIAN	
				(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI
4 ERA PERALIHAN KUASA BRITISH DI NEGARA KITA	1	Menyatakan pengetahuan tentang era peralihan kuasa British di negara kita.	57		
	2	Menjelaskan pengetahuan tentang era peralihan kuasa British di negara kita berserta contoh.	59, 62, 64		
	3	Membuat kronologi tentang era peralihan kuasa British di negara kita.	58		
	4	Mencerakinkan maklumat tentang era peralihan kuasa British di negara kita.	60, 61, 62		
	5	Membuat justifikasi tentang era peralihan kuasa British di negara kita.	61		
	6	Menjana idea tentang kesan era peralihan kuasa British di negara kita bagi mewujudkan sistem pentadbiran yang cekap dan berkesan pada masa hadapan.	63		
Tahap Penguasaan Bab 4 TP 1 ____ TP 2 ____ TP 3 ____ TP 4 ____ TP 5 ____ TP 6 ____					
5 PERSEKUTUAN TANAH MELAYU 1948	1	Menyatakan pengetahuan tentang Persekutuan Tanah Melayu 1948 secara ringkas.	72		
	2	Menjelaskan pengetahuan tentang Persekutuan Tanah Melayu 1948 berserta contoh.	73		
	3	Mengklasifikasikan maklumat tentang Persekutuan Tanah Melayu 1948.	74, 75		
	4	Mencerakinkan maklumat tentang Persekutuan Tanah Melayu 1948.	76, 77		
	5	Membuat justifikasi tentang penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948 dalam menjamin kestabilan negara.	74		
	6	Menjana idea tentang Persekutuan Tanah Melayu 1948 bagi mewujudkan sistem pentadbiran yang berkesan dalam memajukan negara.	77		
Tahap Penguasaan Bab 5 TP 1 ____ TP 2 ____ TP 3 ____ TP 4 ____ TP 5 ____ TP 6 ____					
6 ANCAMAN KOMUNIS DAN PERISYTIHARAN DARURAT	1	Memerihalkan ancaman komunis dan pengisytiharan Darurat 1948.	84		
	2	Menjelaskan tentang ancaman komunis dan pengisytiharan Darurat 1948 berserta contoh.	84, 85		
	3	Mengklasifikasikan maklumat ancaman komunis dan pengisytiharan Darurat 1948.	87, 88		
	4	Mencerakinkan maklumat ancaman komunis dan pengisytiharan Darurat 1948.	86, 89, 90		
	5	Menilai ancaman komunis dan pengisytiharan Darurat 1948 yang mempengaruhi kehidupan hari ini.	86		
	6	Membuat rasionalisasi tentang pengisytiharan Darurat 1948 bagi menghadapi ancaman komunis untuk mengekalkan kedaulatan negara.	89		
Tahap Penguasaan Bab 6 TP 1 ____ TP 2 ____ TP 3 ____ TP 4 ____ TP 5 ____ TP 6 ____					
KEMERDEKAAN PERSEKUTUAN TANAH MELAYU					
7 USAHA KE ARAH KEMERDEKAAN	1	Menyatakan usaha-usaha ke arah kemerdekaan.	97		
	2	Menjelaskan usaha-usaha ke arah kemerdekaan berserta contoh.	97, 98, 100, 105		
	3	Membina urutan peristiwa usaha-usaha ke arah kemerdekaan.	102		

BAB	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN	HALAMAN	PENCAPAIAN	
				(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI
	4	Mencerakinkan maklumat tentang usaha-usaha ke arah kemerdekaan.	99, 101, 102, 103, 106		
	5	Menjustifikasikan usaha-usaha ke arah kemerdekaan dalam mempertahankan hak dan maruah bangsa.	104		
	6	Menjana idea tentang usaha-usaha ke arah kemerdekaan dalam memperjuangkan kedaulatan negara.	106		
Tahap Penguasaan Bab 7		TP 1 ☐	TP 2 ☐	TP 3 ☐	TP 4 ☐
8 PILIHAN RAYA	1	Menyatakan pengetahuan tentang pilihan raya.	114		
	2	Menjelaskan pengetahuan yang berkaitan pilihan raya berserta contoh.	113, 117		
	3	Membina kronologi peristiwa pilihan raya.	115		
	4	Menganalisis maklumat tentang pilihan raya.	115, 116, 118, 119		
	5	Menilai fungsi pilihan raya dalam sistem demokrasi.	115		
	6	Menjana idea tentang hak dan tanggungjawab individu dalam pilihan raya.	116		
Tahap Penguasaan Bab 8		TP 1 ☐	TP 2 ☐	TP 3 ☐	TP 4 ☐
9 PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN TANAH MELAYU 1957	1	Menyatakan pengetahuan tentang Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957.	128		
	2	Menjelaskan pengetahuan tentang Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 berserta contoh.	126		
	3	Membuat kronologi penggubalan Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957.	127		
	4	Menganalisis maklumat tentang Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957.	129		
	5	Menilai Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 dalam mematuhi undang-undang.	131		
	6	Menjana idea tentang Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 dalam mempertahankan kedaulatan negara.	131		
Tahap Penguasaan Bab 9		TP 1 ☐	TP 2 ☐	TP 3 ☐	TP 4 ☐
10 PEMASYHURAN KEMERDEKAAN	1	Memerihalkan pengetahuan tentang Pemasyhuran Kemerdekaan Tanah Melayu.	140, 141		
	2	Menjelaskan pengetahuan tentang Pemasyhuran Kemerdekaan Tanah Melayu berserta contoh.	142, 146, 148		
	3	Membina urutan peristiwa Pemasyhuran Kemerdekaan Tanah Melayu.	143, 144, 145		
	4	Menganalisis maklumat tentang Pemasyhuran Kemerdekaan Tanah Melayu.	146, 147, 149		
	5	Membuat penilaian tentang peristiwa Pemasyhuran Kemerdekaan Tanah Melayu dalam membina jati diri.	141, 142		
	6	Menjana idea tentang semangat patriotisme dalam peristiwa Pemasyhuran Kemerdekaan Tanah Melayu.	148		
Tahap Penguasaan Bab 10		TP 1 ☐	TP 2 ☐	TP 3 ☐	TP 4 ☐

Warisan Negara Bangsa

KUASAI Nota Pintas

» Latar Belakang Negara Bangsa Sebelum Kedatangan Barat

1. Raja

- (a) Kedudukan raja diperkukuh dengan sistem pentadbiran yang dibantu oleh pembesar.
- (b) Raja merupakan tonggak utama kerajaan dan ditaati oleh rakyat. Raja dianggap suci seperti Raja Champa yang dikaitkan dengan Dewa Siva.

2. Rakyat

- (a) Rakyat merupakan penduduk di dalam sesebuah wilayah yang memberi taat setia kepada raja.
- (b) Rakyat kerajaan Srivijaya menjalani upacara persetiaan dan meminum air sumpah yang dituang ke atas inskripsi Telaga Batu sebagai bukti kesetiaan mereka kepada Raja Srivijaya.

3. Undang-undang

- (a) Undang-undang diperkenalkan bagi menjamin kesejahteraan sesebuah kerajaan dan terpakai di seluruh wilayah.
- (b) Kerajaan Majapahit mengamalkan undang-undang *Kutara Manawa*.

4. Wilayah pengaruh

- (a) Wilayah pengaruh merupakan kawasan yang rakyatnya menerima dan memperakui pemerintahan seseorang raja.
- (b) Kerajaan Funan mempunyai wilayah pengaruh yang luas dari Sungai Mekong, Teluk Cam Ranh, selatan Myanmar dan Segenting Kra.

» Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka

1. Kerajaan

- (a) Kerajaan muncul kerana adanya raja. Raja menjadi pemerintah tertinggi dan dibantu pembesar.
- (b) Pemerintahan beraja diperkukuh dengan Sistem Pembesar Empat Lipatan.
- (c) Pemerintah Kesultanan Melayu Melaka mula menggunakan gelaran sultan selepas kedatangan agama Islam.

2. Rakyat

- (a) Menumpahkan taat setia kepada Sultan dan mematuhi undang-undang.
- (b) Rakyat Melaka terdiri daripada orang Melayu dan Orang Laut.
- (c) Golongan diperintah terdiri daripada rakyat yang merangkumi golongan merdeka dan hamba.
- (d) Hubungan timbal balik pemerintah-rakyat telah mewujudkan persefahaman dan kesejahteraan.

3. Kedaulatan

- (a) Lambang kekuasaan tertinggi dan hak mutlak sultan untuk mengawal rakyat dan wilayah.
- (b) Kedaulatan Kesultanan Melayu Melaka diiktiraf oleh kerajaan lain bebas campur tangan kuasa asing.
- (c) Kerajaan Dinasti Ming menghantar Laksamana Cheng Ho untuk menjalin hubungan China-Melaka.

4. Wilayah pengaruh

- (a) Kawasan pemerintahan raja yang diterima dan diakui oleh rakyat.
- (b) Mempunyai wilayah pengaruh merangkumi Semenanjung Tanah Melayu dan pantai timur Sumatera.
- (c) Diperoleh melalui penaklukan, naungan dan perkahwinan.
- (d) Wilayah pengaruh yang luas membuktikan kewibawaan pemerintah Kesultanan Melayu Melaka.

5. Undang-undang

- (a) Menggunakan undang-undang bertulis, iaitu Hukum Kanun Melaka dan Undang-undang Laut Melaka.
- (b) Mengukuhkan kerajaan, melindungi rakyat serta menjadikan Kesultanan Melayu Melaka kerajaan yang unggul.

6. Lambang kebesaran

- (a) Menjadi identiti, keistimewaan dan simbol kedaulatan sultan yang memerintah.
- (b) Contoh adat istiadat, penggunaan warna, nobat, regalia dan cap mohor.
- (c) Cap mohor digunakan untuk mengesahkan arahan daripada sultan.

» Keunggulan Sistem Pentadbiran dan Undang-undang

1. Kesultanan Melayu Melaka mempunyai sistem pentadbiran yang lengkap dan tersusun dikenali sebagai Pembesar Empat Lipatan.
2. Sultan Melaka memberi kuasa mentadbir wilayah, sungai dan pulau kepada Pembesar Berempat yang dikenali sebagai kawasan pegangan.
3. Sultan Melaka dibantu oleh Pembesar Berempat yang terdiri daripada Bendahara, Penghulu Bendahari, Temenggung dan Laksamana.
4. **Peranan Pembesar Empat Lipatan:**
  - (a) **Bendahara**
    - (i) Ketua pentadbir, Ketua Turus Angkatan Tentera.
    - (ii) Menjadi Penasihat Sultan dan Pemangku Sultan.
  - (b) **Penghulu Bendahari**
    - (i) Menguruskan perbendaharaan dan sistem kewangan dengan teratur.
    - (ii) Sumber pendapatan diterima daripada perdagangan, cukai dan ufti dari wilayah naungan dan taklukan.
  - (c) Temenggung menjaga keselamatan Kota Melaka.
  - (d) Laksamana menjadi Panglima Angkatan Tentera Laut.
  - (e) Syahbandar mengutip cukai di pelabuhan.
5. Pembesar lain ialah Syahbandar, Bentara, Orang Kaya, Hulubalang dan Penghulu.
6. Pentadbiran Kesultanan Melayu Melaka terbahagi kepada pentadbiran pusat dan pentadbiran jajahan.
7. Kesultanan Melayu Melaka mengamalkan undang-undang yang berasaskan syariah dan hukum adat iaitu Hukum Kanun Melaka dan Undang-undang Laut Melaka.
8. Kedua-dua undang-undang tersebut diperkenalkan bagi melaksanakan pentadbiran untuk menjamin kesejahteraan Kesultanan Melayu Melaka.
  - (a) **Hukum Kanun Melaka** mengandungi 44 Fasal yang membincangkan antaranya termasuklah jenayah, bidang kuasa sultan dan pembesar, kekeluargaan dan hal berkaitan dengan ekonomi.

- (b) **Undang-undang Laut Melaka** diusahakan oleh Nakhoda Jenal, Nakhoda Diri dan Nakhoda Sahak dan diperkenankan oleh Sultan Mahmud Shah mengandungi perkara berkaitan dengan peranan nakhoda, pelayaran, jenayah di atas kapal dan percukaian.

» Peranan Pemerintah dan Rakyat

1. Hubungan pemerintah dan rakyat secara timbal balas mengukuhkan pemerintahan Kesultanan Melayu Melaka.
2. Hubungan tersebut selaras dengan konsep waadat, iaitu perjanjian antara pemerintah dan rakyat.
3. Masyarakat Kesultanan Melayu Melaka terbahagi kepada:
  - (a) **Golongan pemerintah** – Sultan, pembesar, kerabat raja dan ulama.
  - (b) **Golongan diperintah** – Rakyat terdiri petani, nelayan, tukang dan peniaga. Hamba raja, hamba berhutang dan hamba biasa.
4. **Peranan Sultan**
  - (a) Mewujudkan perpaduan rakyat.
  - (b) Menaungi dan menjaga keselamatan rakyat.
  - (c) Memastikan kemakmuran dan kestabilan kerajaan.
  - (d) Memperkenalkan undang-undang bertujuan untuk mengawal rakyat.
5. **Peranan pembesar**
  - (a) Mengutip hasil melalui sistem serah.
  - (b) Membekal tenaga tentera melalui sistem kerah.
  - (c) Menjadi perantara antara sultan dengan rakyat.
  - (d) Memelihara keamanan dan kebajikan rakyat di kawasan pegangan.
6. **Peranan rakyat**
  - (a) Menunjukkan kesetiaan kepada pemerintah.
  - (b) Menghadiri majlis umum seperti gotong royong.
  - (c) Menjadi pengayuh atau pendayung kapal perang.
  - (d) Menyumbang tenaga melalui sistem kerah seperti membina istana atau jalan.
  - (e) Mematuhi arahan pemerintah dan tidak menderhaka kerana bimbang ditimpa tulah iaitu kecelakaan yang boleh menimpa seseorang kerana melanggar perintah raja.
7. Hubungan baik antara pemerintah dengan rakyat menjamin kesejahteraan rakyat dan memelihara kedaulatan raja dan kerajaan.

SP 9.1.1 Memerihalkan latar belakang negara bangsa sebelum kedatangan Barat

1. Nyatakan ciri-ciri negara bangsa berdasarkan huraian berikut. **TP 1**

Huraian		Ciri-ciri negara dan bangsa
Menjadi panduan dalam pentadbiran kerajaan dan terpakai di seluruh wilayah pengaruh. Dilaksanakan bagi memastikan kesejahteraan sesebuah kerajaan.	➡	(a) Undang-undang
Merupakan kawasan yang rakyatnya menerima dan memperakui pemerintahan seseorang raja.	➡	(b) Wilayah pengaruh
Merujuk kepada penduduk di dalam sesebuah wilayah yang tidak menderhaka dan setia kepada raja.	➡	(c) Rakyat
Menjadi tonggak utama kerajaan. Dianggap suci dan sentiasa ditaati oleh rakyat. Kedudukan diperkukuh dengan sistem pentadbiran yang dibantu oleh pembesar.	➡	(d) Raja

Cuba jawab **Praktis Sumatif**, K1 S1, K2 Bhgn A, S1

2. Lengkapkan ayat berikut tentang ciri-ciri negara bangsa kerajaan Alam Melayu. **TP 2**

Funan	Srivijaya	Dewa Siva	ditaati
Majapahit	menderhaka	pentadbiran	memperakui

- (a) Raja dianggap suci dan sentiasa ditaati oleh rakyat. Contohnya, Raja Champa dianggap pemerintah yang suci dan dikaitkan dengan Dewa Siva.
- (b) Rakyat merujuk kepada penduduk di dalam sesebuah wilayah yang setia kepada raja dan tidak menderhaka. Contohnya, rakyat Srivijaya membuktikan kesetiaan mereka dengan meminum air sumpah di Telaga Batu.
- (c) Undang-undang menjadi panduan dalam pentadbiran kerajaan dan terpakai di seluruh wilayah pengaruh. Contohnya, kerajaan Majapahit mengamalkan undang-undang *Kutara Manawa*.
- (d) Wilayah pengaruh merupakan kawasan yang rakyatnya menerima dan memperakui pemerintahan seseorang raja. Contohnya, wilayah pengaruh kerajaan Funan meliputi Sungai Mekong, Teluk Cam Ranh, selatan Myanmar dan Segenting Kra.

SP 9.1.2 Menerangkan ciri-ciri negara bangsa sebelum kedatangan Barat

Nota Visual
Ciri-ciri Negara Bangsa
Kesultanan Melayu Melaka

3. Huraikan ciri-ciri negara bangsa Kesultanan Melayu Melaka. TP 3

Ciri-ciri negara bangsa

Huraian

(a) Rakyat

Seluruh penduduk dalam sesebuah wilayah yang terikat dengan undang-undang dan mengakui kekuasaan sultan.

(b) Lambang kebesaran

Alat regalia, nobat, warna, bahasa, undang-undang, dan adat istiadat yang menjadi simbol kedaulatan sultan.

(c) Undang-undang

Undang-undang bertulis yang dipengaruhi hukum adat tempatan dan agama Islam digunakan untuk mengukuhkan kerajaan dan melindungi rakyat.

(d) Wilayah pengaruh

Merangkumi keseluruhan Semenanjung Tanah Melayu dan pantai timur Sumatera.

(e) Kerajaan

Sultan menjadi pemerintah tertinggi dan dibantu oleh Bendahara, Laksamana, Temenggung, dan Penghulu Bendahari.

(f) Kedaulatan

Bebas daripada campur tangan kuasa asing dan menjadi hak mutlak sultan untuk mengawal rakyat dan wilayah.

Cuba jawab Praktis Sumatif, K2 Bhgn B, S1

4. Lakukan aktiviti berikut. TP 5

Pendidikan Sivik 1

AKTIVITI PAK-21

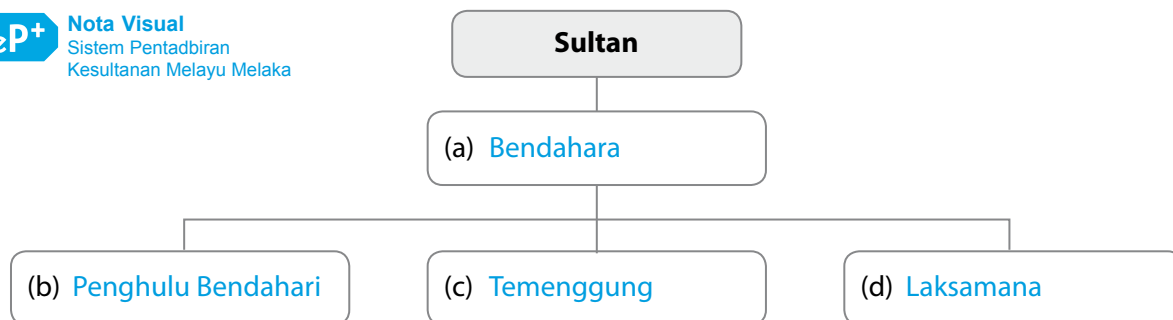
Lawatan ke Galeri

- Bahagikan kelas kepada empat kumpulan.
- Setiap kumpulan akan memilih satu kerajaan yang terkenal di Alam Melayu.
- Dapatkan maklumat ciri-ciri negara bangsa kerajaan Alam Melayu tersebut daripada sumber buku dan internet.
- Hasil dapatan dipersembahkan dengan gambar foto dan penerangan yang menarik.
- Hasil kerja setiap kumpulan ditampal di dinding untuk dilihat oleh ahli kumpulan lain.
- Ahli kumpulan akan bergerak untuk melihat, menganalisis, dan memberi komen hasil kerja kumpulan lain.

SP 9.1.2

SP 9.1.3 Menjelaskan keunggulan sistem pentadbiran dan undang-undang sebelum kedatangan Barat

5. Lengkapkan rajah tentang sistem pentadbiran Kesultanan Melayu Melaka di bawah. **TP 3**

Nota Visual
 Sistem Pentadbiran
 Kesultanan Melayu Melaka

6. Jawab soalan berikut dengan tepat dan ringkas. **TP 4**

Info

Hukum Kanun Melaka

(a) Apakah undang-undang yang diamalkan dalam Kesultanan Melayu Melaka?

Hukum Kanun Melaka dan Undang-undang Laut Melaka.

(b) Jelaskan kandungan Hukum Kanun Melaka.

Mengandungi 44 fasal berkaitan jenayah, bidang kuasa sultan dan pembesar, kekeluargaan dan hal ekonomi.

(c) Nyatakan perkara yang terkandung dalam Undang-undang Laut Melaka.

Perkara berkaitan dengan peranan nakhoda, pelayaran, jenayah di atas kapal dan percukaian.

(d) Mengapakah perbuatan jenayah sangat diambil berat oleh pemerintah Kesultanan Melayu Melaka?

Jenayah harus dibendung kerana menggugat ketenteraman dan keharmonian hidup tidak kira di darat atau di laut.

 (e) Jelaskan kesan pengenalan undang-undang bertulis dalam Kesultanan Melayu Melaka. **KBAT** Menilai

Melancarkan pentadbiran dan aktiviti perdagangan dan memberi keyakinan kepada pedagang untuk datang berdagang ke Melaka.

 Cuba jawab **Praktis Sumatif**, K2 Bhgn B, S2

KUASAI PBD 1.4 Peranan Pemerintah dan Rakyat

Buku Teks ms. 12 – 13

SP 9.1.4 Menghuraikan hubung kait peranan rakyat dan pemerintah dalam pemerintahan sebelum kedatangan Barat

7. Lengkapkan peta dakap berikut. TP 4

i-Think Peta Dakap

Peranan pemerintah dan rakyat

Sultan

- (i) Mewujudkan perpaduan rakyat.
- (ii) Menjaga keselamatan rakyat.

Pembesar

- (i) Menjadi perantara antara sultan dengan rakyat.
- (ii) Menjaga keamanan dan kebajikan rakyat di kawasan pegangan.

Rakyat

- (i) Taat setia kepada pemerintah.
- (ii) Mematuhi arahan pemerintah.

Praktis Ekstra Bab 1

Cuba jawab Praktis Sumatif, K1 S9, S10

8. Jawab soalan berikut dengan tepat dan ringkas. TP 8

	Soalan	Jawapan
(a)	Siapakah yang tergolong sebagai golongan pemerintah?	Sultan, pembesar, kerabat diraja dan ulama.
(b)	Mengapakah perlu wujud hubungan baik antara pemerintah dengan rakyat? KBAT Menganalisis	Memelihara kedaulatan raja, menjamin kekuatan kerajaan dan kesejahteraan rakyat.
(c)	Bagaimanakah rakyat menunjukkan sokongan terhadap pemerintah? KBAT Mengaplikasi	Menyokong dasar pemerintah, tidak memburuk-burukkan pemerintah, mematuhi arahan pemerintah dan tidak bersekongkol dengan kuasa luar untuk menjatuhkan pemerintah.
(d)	Apakah kesan jika hubungan antara pemerintah dengan rakyat tidak baik? KBAT Menilai	Menjejaskan keamanan dan kemakmuran, melemahkan pertahanan negara dan memudahkan negara dijajah kuasa asing.
(e)	Jelaskan kepentingan kepemimpinan dalam pentadbiran negara. KBAT Menilai	Melancarkan sistem pentadbiran, mensejahterakan rakyat dan memakmurkan ekonomi.

SP 9.1.4

6

TAHAP PENGUASAAN

1

2

3

4

5

6

KERTAS 1

1. Apakah ciri-ciri negara bangsa kerajaan Alam Melayu?

Buku
Teks
ms. 4

- I Raja
  - II Negara
  - III Pembesar
  - IV Undang-undang
- A** I dan II   **C** II dan III
B I dan IV   **D** III dan IV

2. Mengapakah rakyat Srivijaya meminum air yang dituang ke atas Inskripsi Telaga Batu?

Buku
Teks
ms. 5

- A** Mengelakkan bencana
B Membuktikan kesetiaan
C Mengekalkan warisan tradisi
D Mematuhi arahan pemerintah

3. Apakah kepentingan undang-undang berikut kepada Kesultanan Melayu Melaka?

Buku
Teks
ms. 7

- Hukum Kanun Melaka
- Undang-undang Laut Melaka

- I Melindungi rakyat
  - II Memajukan ekonomi
  - III Menjalin hubungan luar
  - IV Mengukuhkan kerajaan
- A** I dan II   **C** II dan III
B I dan IV   **D** III dan IV

4. Apakah maksud wilayah taklukan?

Buku
Teks
ms. 7

- A** Kawasan pemerintahan raja berdaulat
B Wilayah yang diperoleh melalui peperangan
C Wilayah yang menerima ketuanan secara rela
D Kawasan yang diperintah melalui wakil sultan

5. Apakah tanggungjawab temenggung dalam pemerintahan Kesultanan Melayu Melaka?

Buku
Teks
ms. 9

- A** Mengutip cukai di pelabuhan
B Menjadi panglima angkatan laut
C Menjaga keselamatan Kota Melaka
D Menasihati sultan dalam pelbagai hal

6. Apakah sumbangan pembesar berikut pada zaman Kesultanan Melayu Melaka?

Buku
Teks
ms. 11

- Nakhoda Diri
- Nakhoda Jenal
- Nakhoda Sahak

- A** Mengasaskan sistem percukaian
B Menjadi utusan ke negara China
C Menyeragam sistem sukat dan timbang
D Menggubal Undang-undang Laut Melaka

7. Apakah hukuman yang dikenakan jika nakhoda lalai sehingga menyebabkan berlaku pelanggaran dan kerosakan kapal?

Buku
Teks
ms. 11

- A** Dipenjarakan
B Bayar ganti rugi
C Hukuman bunuh
D Pelucutan jawatan

8. Bagaimanakah sultan menjamin kestabilan politik pada zaman Kesultanan Melayu Melaka?

Buku
Teks
ms. 12

- A** Menggubal undang-undang
B Memperkenalkan sistem cukai
C Memantapkan adat istiadat istana
D Menjalin hubungan dengan kuasa asing

9. Apakah peranan rakyat dalam Kesultanan Melayu Melaka?

Buku
Teks
ms. 13

- A** Mengukuhkan perpaduan kaum
B Mengutip hasil melalui sistem serah
C Memperkenalkan undang-undang adat
D Menyumbang tenaga melalui sistem kerah

10. Mengapakah rakyat harus menjaga hubungan baik dengan pemerintah?

Buku
Teks
ms. 13

- A** Meluaskan wilayah pengaruh
B Mengelakkan salah guna kuasa
C Mengekalkan keamanan negara
D Mengukuhkan kuasa pemerintah

KERTAS 2

BAHAGIAN A

1. Pembentukan ciri-ciri negara bangsa kerajaan Alam Melayu berbeza daripada yang berlaku di Barat. Ciri-ciri negara bangsa berkembang mengikut peredaran masa dan keperluan.

Buku
Teks
ms.
4-5

(a) Jelaskan ciri-ciri negara bangsa berikut:

(i) Raja

Raja merupakan tonggak utama kerajaan. Kedudukan raja diperkukuh dengan sistem pentadbiran yang dibantu oleh para pembesar. Raja memperoleh ketaatan daripada rakyatnya.

[2 markah]

(ii) Undang-undang

Menjadi panduan dalam pentadbiran kerajaan dan terpakai di seluruh wilayah pengaruh.

Dilaksanakan bagi memastikan kesejahteraan sesebuah kerajaan.

[2 markah]

(b) Apakah bukti kesetiaan rakyat Srivijaya kepada Raja mereka?

Rakyat kerajaan Srivijaya membuktikan kesetiaan mereka dengan meminum air sumpah dalam upacara persetiaan di Inskripsi Telaga Batu.

[3 markah]

(c) Mengapakah kita harus mempertahankan warisan negara bangsa?

Memupuk perasaan cinta akan negara yang menjamin kesejahteraan dan keharmonian. Mengekalkan kemajuan dan kemakmuran negara. Mengukuhkan jati diri dan identiti sebagai warganegara Malaysia.

[3 markah]

2. Sistem pentadbiran Kesultanan Melayu Melaka yang tersusun dan sistematik menyebabkan Melaka mampu menjadi empayar terkenal.

Buku
Teks
ms.
8-9

(a) Terangkan tugas pembesar berikut.

(i) Bendahara

Bendahara menjalankan tugas sebagai ketua pentadbir dan ketua turus angkatan tentera. Beliau juga akan menasihati sultan dalam pelbagai hal dan menjadi pemangku sultan.

[2 markah]

(ii) Temenggung

Temenggung dilantik untuk menjaga keselamatan kota Melaka.

[1 markah]

(iii) Laksamana

Laksamana dilantik sebagai panglima angkatan laut Melaka.

[1 markah]

Klu Soalan

Pada peringkat jajahan, pembesar menguruskan pentadbiran di daerah dan kampung.

- (b) Bagaimanakah pemerintahan Kesultanan Melayu Melaka pada peringkat jajahan?

Pembesar dilantik oleh Sultan Melaka dan Pembesar Berempat. Pembesar ditugaskan menguruskan pentadbiran daerah dan kampung. Mereka menjaga dan mengekalkan keamanan kawasan pentadbiran serta dibenarkan mengutip cukai.

[3 markah]

- (c) Pada pendapat anda, apakah kesan jika sistem pemerintahan sesebuah kerajaan tidak sistematik?

Menjejaskan kestabilan politik. Pentadbiran kucar-kacir. Memudahkan campur tangan kuasa asing. Menjejaskan kemakmuran.

[3 markah]

BAHAGIAN B**Klu Soalan**

Terdapat enam ciri negara bangsa Kesultanan Melayu Melaka, iaitu kerajaan, rakyat, kedaulatan, wilayah pengaruh, undang-undang dan lambang kebesaran.

1. Kesultanan Melayu Melaka menjadi asas kepada pembinaan negara dan bangsa Malaysia.

Buku
Teks
ms.
6-7

- (a) Huraikan ciri-ciri negara bangsa Kesultanan Melayu Melaka. [8 markah]
(b) Terangkan sistem pentadbiran Kesultanan Melayu Melaka. [8 markah]
(c) Jelaskan iktibar yang diperoleh daripada sejarah kegemilangan Kesultanan Melayu Melaka. [4 markah]

2. Gambar berikut menunjukkan manuskrip Hukum Kanun Melaka.

Buku
Teks
ms.
10-11

- (a) Terangkan kandungan Hukum Kanun Melaka dari aspek jenayah. [6 markah]
(b) Huraikan perkara berikut dalam Undang-undang Laut Melaka:
(i) Pelayaran [4 markah]
(ii) Percukaian [4 markah]
(c) Pada pendapat anda, apakah kesan sekiranya Kesultanan Melayu Melaka tidak mempunyai sistem perundangan yang lengkap? [6 markah]

APLIKASI KBAT

Melalui peperangan

Menerima ketuanan

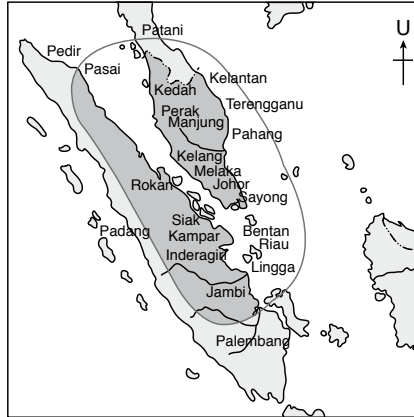
Menguasai hasil bumi

Meluaskan agama Islam

Sistem pentadbiran lengkap

Sistem perundangan sistematik

Peta berikut menunjukkan empayar Kesultanan Melayu Melaka pada abad ke-15.

1. Terangkan wilayah pengaruh Melaka.

Merangkumi Semenanjung Tanah Melayu dan pantai timur Sumatera.

2. Jelaskan maksud dan contoh wilayah berikut:

- (a) Wilayah taklukan

Wilayah yang diperoleh melalui peperangan. Contohnya Pahang, Kuala Linggi, Kelantan, Rokan, Inderagiri dan Kampar.

- (b) Wilayah naungan

Wilayah yang menerima ketuanan Kesultanan Melayu Melaka sama ada melalui perkahwinan atau persahabatan. Contohnya, Lingga, Patani dan Kedah.

3. Apakah kelebihan memiliki wilayah pengaruh yang luas? **KBAT** Menilai

Menguasai hasil bumi. Membekalkan barang dagangan. Menjadi kuasa yang kuat dan digeruni. Meluaskan agama dan pengaruh Islam. Menjalin hubungan baik dengan kerajaan lain. Mengukuhkan sistem pertahanan dan ketenteraan.

4. Kesultanan Melayu Melaka merupakan asas pembinaan negara bangsa Malaysia. Apakah aspek kegemilangan Kesultanan Melayu Melaka yang harus dicontohi oleh pemerintah masa kini? **KBAT** Mengaplikasi

Mempunyai sistem pentadbiran yang lengkap dan tersusun. Memiliki sistem perundangan yang sistematik. Menjalin hubungan baik dengan kerajaan luar. Memajukan kegiatan perdagangan antarabangsa.

Kebangkitan Nasionalisme

KUASAI Nota Pintas

» Maksud Nasionalisme

1. Perasaan cinta terhadap bangsa dan negara.
2. Semangat kebangsaan yang berkaitan dengan perjuangan menentang penjajahan dan pembelaan terhadap bangsa dan negara.
3. Gerakan untuk mencapai kebebasan politik, ekonomi dan sosial daripada penguasaan orang asing.
4. Melahirkan perasaan kekitaan dengan menggunakan persamaan kebudayaan dan pengalaman sejarah yang bertujuan membebaskan bangsa dan negara daripada penjajahan.
5. Gerakan ini menuju matlamat yang sama, iaitu membina bangsa yang bersatu dan negara berdaulat.

» Perkembangan Idea Nasionalisme di Barat

• Revolusi Keagungan di England (1688)

1. Revolusi Keagungan (*Glorious Revolution*) di England berlaku disebabkan keinginan untuk menegakkan kedaulatan parlimen dan hak asasi rakyat.
2. Revolusi berlaku kerana pemerintahan Raja James II membelakangkan parlimen semasa menggubal undang-undang.
3. Ahli parlimen bangkit menentang pemerintahan raja berkuasa mutlak dengan sokongan Mary II dan suaminya, Raja William of Orange dari Belanda.
4. Menyedari sokongan yang berkurangan, Raja James II melarikan diri ke Perancis.
5. Peristiwa ini dikenali sebagai Revolusi Keagungan kerana peralihan kuasa berlaku secara aman tanpa pertumpahan darah.
6. Semasa pemerintahan Mary II dan William of Orange, konsep kedaulatan parlimen dan sistem raja berperlembagaan dimantapkan.
7. *Bill of Rights* digubal untuk memberikan keutamaan kepada parlimen menggubal undang-undang dan hak mengutip cukai.

• Revolusi Amerika (1776)

1. Revolusi Amerika merupakan reaksi orang Amerika menentang penjajahan British.

2. Penentangan tersebut berlaku kerana British tidak melindungi hak rakyat Amerika yang merupakan sebahagian daripada empayar British.
3. Penduduk Amerika telah menentang akta yang diperkenalkan untuk memungut cukai di jajahan tersebut seperti Akta Pelayaran, Akta Gula, Akta Setem dan Akta Teh.
4. Pemimpin di tanah jajahan menubuhkan kongres yang diketuai oleh George Washington dan mengisytiharkan perang terhadap British untuk memperjuangkan kemerdekaan Amerika.
5. Kongres meluluskan Perisytiharan Kemerdekaan Amerika yang ditulis oleh Thomas Jefferson pada bulan Julai 1776.
6. Revolusi Amerika berakhir pada tahun 1783 apabila British mengakui kemerdekaan Amerika.
7. 13 buah bekas tanah jajahan tersebut digabungkan dan diberi nama sebagai Amerika Syarikat yang memperkenalkan sistem pemerintahan demokrasi.

• Revolusi Perancis (1789)

1. Revolusi Perancis memperjuangkan kebebasan, persamaan dan persaudaraan oleh golongan pemikir Perancis seperti Jean Jacques Rousseau (Rousseau) dan Voltaire.
2. Sasaran golongan revolusi adalah terhadap pemerintahan autokratik Raja Louis XVI (1774 – 1792) dan golongan bangsawan.
3. Golongan tersebut telah memonopoli pelbagai keistimewaan, sebaliknya rakyat terbeban dengan pelbagai cukai.
4. Golongan revolusi menggempur penjara Bastille, membebaskan tahanan politik dan menggulingkan Raja Louis XVI.
5. Revolusi Perancis membawa kemunculan Republik Perancis yang mengakhiri sistem pemerintahan beraja di Perancis.

» Kesedaran Nasionalisme di Negara Kita

1. Berlaku sejak zaman Kesultanan Melayu Melaka dan berkembang semasa menghadapi ancaman Siam dan British yang dilakukan oleh pejuang tempatan.

2. Pada penghujung abad ke-19 dan awal abad ke-20, perjuangan menentang penjajah dilakukan oleh Penghulu Dol Said, Dato' Maharaja Lela, Pandak Lam, Dato' Bahaman, Rentap, Mat Salleh, Tok Janggut dan Haji Abdul Rahman Limbong.
3. Kesedaran nasionalisme sejak awal abad ke-20 melalui gerakan Islah dipelopori oleh tokoh agama seperti Sheikh Muhammad Tahir Jalaluddin, Haji Abbas Mohd Taha dan Syed Sheikh al-Hadi.
4. Terdapat pertubuhan sosioekonomi yang dipimpin oleh golongan berpendidikan Inggeris dan Melayu seperti Ibrahim Haji Yaakob, Ishak Haji Muhammad, Ahmad Boestamam dan Burhanuddin al-Helmi.
5. Perjuangan mengkritik penjajah dan menyedarkan masyarakat tetap diteruskan walaupun menghadapi kekangan kewangan, halangan undang-undang dan pengawasan ketat daripada pemerintah.

»» Perkembangan Nasionalisme

1. Perjuangan golongan intelektual

- (a) **Intelektual berpendidikan agama**
  - (i) Kaum Muda menyalurkan idea melalui gerakan Islah yang menjadikan agama Islam sebagai asas kemajuan dunia dan akhirat.
  - (ii) Penubuhan madrasah seperti Madrasah al-Attas (Johor), Madrasah al-Khairiah al-Islamiyah (Kedah) dan Maahad al-Ehya Assharif (Perak) untuk menyebarkan fahaman Islah.
  - (iii) Golongan wanita diberi peluang belajar di madrasah dan pelajarnya membawa kemajuan dari aspek sikap serta pentaksiran terhadap Islam.
  - (iv) Idea mereka disalurkan dalam akhbar seperti *Al-Imam*, *Al-Ikhwani*, *Neracha* dan *Tunas Melayu*.
- (b) **Intelektual berpendidikan Inggeris**
  - (i) Maktab Melayu Kuala Kangsar (MCKK) ditubuhkan pada tahun 1905 melahirkan intelektual berpendidikan Inggeris.
  - (ii) MCKK melatih anak bangsawan bagi diserapkan dalam pentadbiran kerajaan British.
  - (iii) Mereka menjadi pegawai kerajaan menuntut British memperbaiki taraf hidup orang Melayu dan membuka lebih banyak peluang pekerjaan kepada orang Melayu dalam jabatan kerajaan.
  - (iv) Idea dan tuntutan dibuat dengan cara berbaik-baik dengan British dan menggunakan akhbar seperti *Warta Melaya*, *Lembaga Melaya* dan *Utusan Melayu*.
- (c) **Intelektual berpendidikan Melayu**
  - (i) Maktab Perguruan Sultan Idris (SITC) ditubuhkan pada tahun 1922.

- (ii) Guru SITC seperti O.T. Dussek, Abdul Hadi Hassan, Abdul Hadi Abdul Manan dan Harun Aminurrashid telah meniupkan kesedaran nasionalisme melahirkan golongan penulis dan nasionalis.
- (iii) Pejabat Karang Mengarang dengan Ketua Penterjemah, Za'ba berjaya menghasilkan buku berkualiti dan melahirkan nasionalis seperti Buyong Adil dan Abdul Hadi Hassan.
- (iv) Bahan bacaan dari Timur Tengah dan Indonesia, kurikulum yang mengutamakan Sejarah dan keagungan empayar Melayu membangkitkan kesedaran kepada pelajar SITC.
- (v) Pada tahun 1929, lahir Pertubuhan Ikatan Pemuda Pelajar dan Ikatan Semenanjung Borneo yang akhirnya membentuk persatuan radikal, iaitu Kesatuan Melayu Muda.

»» Kesan Perkembangan Nasionalisme

1. Politik

- (a) Golongan berpendidikan Inggeris dan KMS berjaya menuntut British agar meningkatkan bilangan orang Melayu dalam Malayan Civil Service (MCS).
- (b) Bilangan orang Melayu bertambah daripada 7 orang (1930) kepada 20 orang (1937).
- (c) Pengenalan Dasar Desentralisasi oleh British mengembalikan semula kuasa sultan dan Majlis Mesyuarat Negeri.
- (d) Sekitar tahun 1921, kesan nasionalisme di China telah mempengaruhi penubuhan sekolah Cina dan bahasa Mandarin dijadikan bahasa pengantar.
- (e) Kemunculan masyarakat India yang dilahirkan di Tanah Melayu dikenali sebagai *The Strait Born People*.
- (f) British menyekat gerakan nasionalisme dengan menangkap tokoh nasionalis seperti Ahmad Boestamam, Ishak Haji Muhammad dan Ibrahim Haji Yaakob.

2. Ekonomi

- (a) Penubuhan persatuan kebajikan al-Jamiah al-Khairiah di Singapura membangkitkan semangat berniaga dalam kalangan orang Melayu.
- (b) Za'ba menyedarkan guru pelatih di SITC kepentingan pendidikan tinggi dan kurikulum bahasa Inggeris.
- (c) *The Malay Mail* dan *The Malaya Tribune* mengasaskan dana bagi membantu orang Melayu melanjutkan pelajaran di luar negara.
- (d) Terdapat orang Melayu yang berjaya melanjutkan pelajaran ke luar negara seperti Tunku Abdul Rahman, Tunku Yaacob dan Mohd Zain Ariffin.

SP 9.2.1 Menyatakan maksud nasionalisme

1. Lengkapkan ayat di bawah. **TP 1**

 (a) **Dato' Onn Jaafar**

Kita hendak menzahirkan suatu bangsa yang lebih tegap dan kuat, boleh berdiri di atas tapak kaki kita sendiri dan mengambil tempat kita yang sebenar di sisi bangsa-bangsa lain yang tegap dan bersatu.

 (b) **Hans Kohn**

Nasionalisme merupakan satu gerakan yang meletakkan kesetiaan seseorang hanya kepada negara dan bangsanya.

 (c) **Prof. William R. Roff**

Nasionalisme juga timbul akibat kebimbangan masyarakat terhadap sekularisme dan imperialisme Barat yang melanda Tanah Melayu.

 (d) **Dr. Burhanuddin al-Helmi**

Perjuangan menentang penjajahan hendaklah ada persatuan dan perpaduan yang kuat, iaitu National Fronts.

 (e) **Prof. Emeritus Tan Sri Dr. Khoo Kay Kim**

Nasionalisme merujuk kepada perjuangan orang Melayu sebelum merdeka untuk mendapatkan semula kedudukan unggul dalam negara sendiri.

 (f) **Prof. Datuk Zainal Abidin Abdul Wahid**

Nasionalisme Melayu bukanlah gejala baharu hasil penggabungan Tanah Melayu oleh British, tetapi nasionalisme Melayu telah wujud sejak zaman Kesultanan Melayu Melaka.

 (g) **Dr. R. Suntharalingam**

Nasionalisme merupakan fenomena sejagat yang mengiktiraf hak setiap bangsa di dunia ini untuk menubuhkan negaranya sendiri dan memindahkan kedaulatan kepada rakyat. Nasionalisme juga menuntut kesetiaan ulung individu disalurkan kepada negara.

 Cuba jawab **Praktis Sumatif**, K1 S1, K2 Bhgn A, S1(a)

SP 9.2.2 Menerangkan perkembangan idea nasionalisme di Barat

2. Jawab soalan berikut tentang Revolusi Keagungan (1688). **TP 3**

Soalan	Jawapan
(a) Apakah sebab berlakunya Revolusi Keagungan di England?	Keinginan menegakkan kedaulatan parlimen dan hak asasi rakyat.
(b) Mengapakah pemerintahan Raja James II ditentang oleh ahli parlimen?	Pemerintahan raja berkuasa mutlak dan membelakangkan parlimen semasa menggubal undang-undang.
(c) Namakan pemerintah dari Belanda yang memberi sokongan kepada ahli parlimen England.	Raja William of Orange
(d) Apakah dasar yang diperkenalkan semasa pemerintahan Marry II dan Raja William of Orange?	Konsep kedaulatan parlimen, sistem raja berperlembagaan dan penggubalan <i>Bill of Rights</i> .

3. Lengkapkan ayat berikut tentang Revolusi Amerika (1776). **TP 3**

- Reaksi orang Amerika menentang penjajahan British yang tidak melindungi hak penduduk Amerika yang merupakan sebahagian daripada empayar British.
- Terdapat 13 buah tanah jajahan British di Amerika. Penduduk Amerika menentang akta untuk memungut cukai seperti Akta Pelayaran, Akta Gula, Akta Teh dan Akta Setem.
- Penduduk tanah jajahan di Amerika melaungkan slogan “tiada cukai tanpa perwakilan” kerana tiada wakil Amerika dalam Parlimen British.
- Pemimpin di tanah jajahan diketuai oleh George Washington menubuhkan kongres dan mengisytiharkan perang terhadap British untuk memperjuangkan kemerdekaan Amerika.
- Pada Julai 1776, kongres meluluskan Perisytiharan Kemerdekaan Amerika yang ditulis oleh Thomas Jefferson. Perisytiharan tersebut menegaskan jika sesebuah kerajaan tidak dapat menjamin kehidupan, kebebasan dan kebahagiaan, maka rakyat berhak menubuhkan kerajaan baharu.
- Revolusi Amerika berakhir pada tahun 1783 apabila British mengakui kemerdekaan Amerika. 13 buah tanah jajahan digabungkan dan diberi nama Amerika Syarikat yang mengamalkan sistem pemerintahan demokrasi.

Cuba jawab **Praktis Sumatif**, K1 S2, S3, K2 Bhgn B, S1(a),(b)

4. Padankan jawapan berikut dengan soalan yang diberikan. TP 3

Nota Visual
Revolusi Perancis

Jean Jacques Rousseau dan Voltaire

A

Kebebasan, persamaan dan persaudaraan.

B

Kemunculan Republik Perancis dan mengakhiri pemerintahan beraja di Perancis.

C

Memonopoli pelbagai keistimewaan sebaliknya rakyat terbeban dengan pelbagai cukai.

D

Hasrat umum yang merupakan kata sepakat golongan yang mempunyai kesedaran.

E

Menggempur penjara Bastille, membebaskan tahanan politik dan menggulingkan Raja Louis XVI.

F

Soalan	Jawapan
(a) Siapakah pemikir Perancis yang mencetuskan idea nasionalisme?	A
(b) Apakah idea nasionalisme yang diperjuangkan dalam Revolusi Perancis 1789?	B
(c) Jelaskan maksud suara rakyat dalam karya <i>The Social Contract</i> .	E
(d) Mengapakah golongan revolusi menentang pemerintahan Raja Louis XVI dan golongan bangsawan?	D
(e) Apakah tindakan golongan revolusi dalam Revolusi Perancis 1789?	F
(f) Nyatakan kesan Revolusi Perancis 1789.	C

KUASAI PBD 2.3 Perkembangan Nasionalisme di Asia

Buku Teks ms. 20 – 27

SP 9.2.3 Menjelaskan perkembangan idea nasionalisme di Asia

5. Lengkapkan ayat di bawah tentang nasionalisme di India. TP 3

merdeka	keganasan	militan	imperialisme	intelektual
Pakistan	Dahagi India	Liga Islam	Perdana Menteri	sosioagama

Nasionalisme di India merupakan reaksi penduduk tempatan terhadap dasar (a) imperialisme British. Kebangkitan rakyat tempatan dalam (b) Dahagi India pada tahun 1857 menjadi titik tolak kepada perkembangan nasionalisme di India. Nasionalisme awal memperjuangkan isu (c) sosioagama yang digerakkan oleh pertubuhan seperti Brahma Samaj dan Arya Samaj.

Perkembangan pendidikan Barat pada penghujung abad ke-19 melahirkan golongan (d) intelektual yang membentuk pertubuhan politik yang lebih tersusun. Kongres Kebangsaan India atau Indian National Congress (INC) ditubuhkan pada tahun 1885 dan (e) Liga Muslim ditubuhkan pada tahun 1906.

Pada awal abad ke-20, muncul golongan radikal seperti Bal Gangadhar Tilak dan Bipin Chandra Pal yang menentang British secara (f) militan. Selepas Perang Dunia Pertama, INC diterajui oleh Mahatma Gandhi yang mengamalkan dasar tidak bekerjasama dengan British dan menjadikan satyagraha sebagai asas perjuangan tanpa (g) keganasan.

Selepas Perang Dunia Kedua, INC dan Liga Muslim membentuk jawatankuasa khas rancangan pembahagian India, iaitu India dan (h) Pakistan. Pakistan menjadi negara (i) merdeka pada 14 Ogos 1947 dengan Muhammad Ali Jinnah sebagai Gabenor Jeneral Pakistan. India mengisytiharkan kemerdekaan pada 15 Ogos 1947 dengan Jawaharlal Nehru sebagai (j) Perdana Menteri pertama India.

Cuba jawab Praktis Sumatif, K1, S4

6. Jawab soalan berikut dengan tepat dan ringkas. TP 3

republik	nasionalisme	kuasa asing	campur tangan
pengaruh Barat	Revolusi China	Dinasti Manchu	Dr. Sun Yat Sen

Nasionalisme di China bertujuan mengukuhkan peradaban China dalam kalangan orang Cina daripada ancaman penguasaan politik dan ekonomi oleh (a) kuasa asing. Nasionalisme China bermula dengan penentangan terhadap pemerintahan (b) Dinasti Manchu (kerajaan Manchuria) yang dianggap sebagai orang luar dan kehilangan mandat. Masyarakat China hilang kepercayaan terhadap Dinasti Manchu yang gagal menghalang kemasukan (c) pengaruh Barat.

Nasionalisme seterusnya bercorak anti-Barat kerana menentang (d) campur tangan kuasa Barat di China. Tokoh yang mempelopori gerakan kebangkitan rakyat di China ialah (e) Dr. Sun Yat Sen. Beliau mengemukakan Tiga Prinsip Rakyat (San Min Chu-i) sebagai ideologi perjuangan, iaitu (f) nasionalisme, demokrasi dan kebajikan sosial. Prinsip tersebut menjadi asas kepada gerakan (g) Revolusi China pada tahun 1911 yang berjaya menumbangkan pemerintahan Dinasti Manchu dan kemunculan pemerintahan (h) republik di China.

7. Gariskan jawapan yang betul tentang nasionalisme di empayar Uthmaniyah dan Mesir. TP 3

- (a) Nasionalisme di empayar Uthmaniyah dan Mesir lahir daripada (kesedaran / kebangkitan) untuk mempertahankan sistem pemerintahan Islam dan agama Islam kesan ancaman imperialisme Barat.
- (b) Pada tahun 1883, Sayyid Jamal al-Din al-Afghani telah menubuhkan kumpulan yang diberikan nama al-Urwah al-Wuthqa untuk mengukuhkan semangat (perkauman / persaudaraan) dan membawa umat Islam kepada kemajuan.
- (c) Pertubuhan ini telah menerbitkan akhbar al-Urwah al-Wuthqa untuk menyebarkan idea Pan-Islamisme, iaitu seruan (penyatuan / pemisahan) umat Islam di seluruh dunia untuk bangkit menghalang peluasan kuasa Barat.
- (d) Pada tahun 1914, empayar Uthmaniyah mengeluarkan fatwa menyeru umat Islam yang ditindas penjajah Barat bangkit berjuang bersama-sama dengan empayar Uthmaniyah. Khalifah Abdul Hamid II, iaitu pemerintah empayar Uthmaniyah, menggerakkan idea (Pan-Islamisme / demokrasi).
- (e) Gerakan ini mendapat sokongan umat Islam di seluruh dunia termasuklah Tanah Melayu. Contohnya, kebangkitan (Dato' Bahaman / Tok Janggut) menentang British di Kelantan pada tahun 1915.
- (f) Gerakan Islah merujuk gerakan (pemulihan / pemodenan) Islam. Gerakan ini dipelopori oleh Sayyid Jamal al-Din al-Afghani dan Sheikh Muhammad Abduh.
- (g) Imperialisme Barat di Mesir menyebabkan pertembungan kebudayaan antara Eropah-Amerika dengan kebudayaan (asing / tempatan) yang mengubah budaya masyarakat tempatan.
- (h) Gerakan Islah menyeru umat Islam berpegang pada ajaran Islam yang sebenar berpandukan al-Quran dan (Kitab / Hadis) serta memperbaiki kehidupan masyarakat untuk melepaskan diri daripada penjajahan.

8. Lengkapkan ayat di bawah tentang nasionalisme di Jepun. TP 3

tentera	Barat	bushido	Meiji	kemajuan	berkorban
ekonomi	tanggungjawab	perindustrian	pemulihan	pembaharuan	pemodenan

- (a) Nasionalisme di Jepun digerakkan oleh pemerintah Jepun disebabkan kesedaran untuk mencapai kemajuan bagi mengelakkan ancaman imperialisme Barat.
- (b) Maharaja Mikado Meiji melancarkan gerakan pemulihan Jepun dengan menekankan pemodenan mengikut model Barat supaya Jepun dihormati oleh kuasa Barat.
- (c) Prinsip dan semangat bushido dijadikan asas membina nasionalisme dalam kalangan rakyat dan pemerintah semasa era Pemulihan Meiji.
- (d) Semangat bushido ialah sikap sanggup menanggung risiko, bersungguh-sungguh mencapai cita-cita dan sedia berkorban demi melaksanakan tanggungjawab terhadap ketua dan negara.
- (e) Pemulihan Meiji meliputi gerakan pembaharuan dalam semua aspek kehidupan yang menjadikan Jepun muncul sebagai negara perindustrian dan kuasa tentera yang kuat di Asia pada awal abad ke-20.
- (f) Desakan ekonomi dan nasionalisme melampau oleh golongan tentera kemudiannya menjadikan Jepun sebagai kuasa imperialisme di Asia.

9. Jawab soalan berikut dengan tepat dan ringkas. **TP 4**

(a) Apakah faktor yang mencetuskan nasionalisme di India, Mesir dan China?

(i) Menamatkan penjajahan kuasa asing.

(ii) Menuntut perubahan politik.

(b) Senaraikan **dua** tokoh nasionalis di negara berikut.

(i) India

Mahatma Gandhi dan Bal Gangadhar Tilak.

(ii) Mesir

Sayyid Jamal al-Din al-Afghani dan Sheikh Muhammad Abduh.

(c) Jelaskan faktor nasionalisme di Jepun.

Nasionalisme di Jepun disebabkan kesedaran pemerintah Jepun untuk mencapai kemajuan bagi mengelakkan ancaman imperialisme Barat.

(d) Senaraikan **empat** ciri kepimpinan yang boleh kita contohi daripada golongan nasionalis. **KBAT** Menilai

(i) Cinta akan negara

(ii) sanggup berkorban demi negara

(iii) bersungguh-sungguh untuk mencapai cita-cita

(iv) tidak mudah berputus asa.

Cuba jawab **Praktis Sumatif, K2 Bhgn B, S2 (c)**

(e) Nyatakan iktibar yang boleh diambil daripada perkembangan nasionalisme di Asia. **KBAT** Menilai

Kita hendaklah sentiasa berwaspada dengan muslihat dan anasir asing yang boleh menjejaskan kedaulatan bangsa dan negara. Kita harus memperbaiki dan memajukan kehidupan agar dihormati oleh kuasa asing. Kita harus memastikan kuasa asing tidak mempunyai peluang campur tangan dalam politik negara kita dengan mengukuhkan perpaduan dan memajukan ekonomi.

Video

Maharaja
Meiji

SP 9.2.3 Menjelaskan perkembangan idea nasionalisme di Asia

**Video
Tutorial**

 Nasionalisme
di Filipina

10. Lengkapkan ayat di bawah tentang nasionalisme di Filipina. **TP 3**

diplomasi	Jose Rizal	<i>Kalayan</i>	radikal
Liga Filipina	Emilio Aguinaldo	kemerdekaan	Sergio Osmena
Revolusi Filipina	hak yang sama	Amerika Syarikat	Andres Bonifacio

Nasionalisme di Filipina pada peringkat awal berbentuk Gerakan Propaganda yang dipimpin oleh (a) Jose Rizal. Gerakan ini menuntut Filipina dijadikan sebagai wilayah Sepanyol, bangsa Filipina diberikan (b) hak yang sama seperti bangsa Sepanyol, dan kebebasan bersuara.

Apabila tidak mendapat tindak balas daripada Sepanyol, Jose Rizal telah menubuhkan (c) Liga Filipina pada tahun 1892 mendesak kerajaan Sepanyol melakukan pembaharuan politik, ekonomi, dan sosial. Kegagalan Gerakan Propaganda mencetuskan idea nasionalisme yang lebih (d) radikal.

Katipunan ditubuhkan oleh (e) Andres Bonifacio untuk menuntut kemerdekaan melalui revolusi. Akhbar (f) Kalayan menyebarkan idea revolusi kepada rakyat Filipina. Andres Bonifacio dan Emilio Aguinaldo memimpin Katipunan melancarkan (g) Revolusi Filipina pada tahun 1896 untuk menyingkirkan Sepanyol namun gagal. Emilio Aguinaldo bekerjasama dengan (h) Amerika Syarikat mengusir Sepanyol dari Filipina.

Perisytiharan Kemerdekaan Filipina pada tahun 1899 oleh (i) Emilio Aguinaldo tidak diiktiraf oleh Amerika Syarikat. Di bawah penjajahan Amerika Syarikat, perjuangan nasionalisme menggunakan dasar (j) diplomasi melalui parti politik sederhana. Pendekatan kerjasama telah membolehkan (k) Sergio Osmena, pemimpin Parti Nasionalis menganggotai Dewan Perhimpunan Filipina pada tahun 1907. Gerakan nasionalisme untuk menuntut (l) kemerdekaan Filipina diteruskan sehingga Perang Dunia Kedua.

Cuba jawab **Praktis Sumatif**, K2 Bhgn B, S2

11. Lengkapkan ayat di bawah tentang nasionalisme di Burma (Myanmar). **TP 3**

petani	Aung San	kesucian	berkerajaan
sami Buddha	isu kasut	Dr. Ba Maw	kelas pertengahan
Pemberontakan Saya San	Golongan Thakin	Revolusi Pelajar	Persatuan Belia Buddha

(a) Nasionalisme di Burma adalah manifestasi perjuangan golongan kelas menengah, sami Buddha (pongyi), Thakin (siswazah universiti) dan golongan petani menentang imperialisme British.

- (b) Nasionalisme digerakkan oleh golongan kelas pertengahan berpendidikan Barat berikutan pengaruh British yang mengancam kedudukan agama Buddha. Mereka menubuhkan Persatuan Belia Buddha pada tahun 1906 untuk mengekalkan tradisi Buddha, pendidikan dan kebudayaan Burma.
- (c) Persatuan tersebut menggunakan isu kasut untuk membangkitkan nasionalisme. Isu kasut merujuk perbuatan British yang memakai kasut semasa memasuki kuil Buddha. Perbuatan ini dianggap mencemari kesucian agama Buddha.
- (d) Selepas diambil alih oleh pemimpin yang lebih radikal seperti U Ba Pe, persatuan tersebut dinamakan Majlis Persatuan Am Kesatuan Burma. Isu berkaitan dengan bangsa Burma mula diperjuangkan. Menjelang tahun 1920, Revolusi Pelajar menuntut penubuhan universiti untuk mereka.
- (e) Golongan sami Buddha seterusnya menubuhkan Majlis Am Sangha Samagyi dan mencetuskan Pemberontakan Saya San (1930 – 1932). Pemberontakan ini diketuai oleh Saya San, iaitu bekas pongyi mendapat sokongan golongan petani yang terbeban dengan pelbagai jenis cukai.
- (f) Perkembangan nasionalisme seterusnya dipengaruhi oleh pengenalan Perlembagaan Burma 1935 yang memisahkan Burma dengan India. Perlembagaan tersebut merangsang perjuangan ke arah berkerajaan sendiri.
- (g) Golongan Thakin menubuhkan Parti Do Bama Asiayone (Kami Orang Burma) untuk memperjuangkan kemerdekaan Burma. Pemimpin parti tersebut seperti Aung San, Kyaw Nein dan U Nu menggelar diri sebagai “Thakin” yang bermaksud tuan dan menegaskan orang Burma mesti bertuan orang Burma.
- (h) Dr. Ba Maw yang memenangi pilihan raya pada tahun 1937 kemudiannya dilantik sebagai Perdana Menteri yang pertama.

12. Jawab soalan di bawah tentang nasionalisme di Vietnam. TP 4

- (a) Apakah faktor kemunculan nasionalisme di Vietnam?

Perubahan sosiopolitik dan sosiekonomi selepas kedatangan Perancis.

- (b) Namakan **dua** akhbar yang menyebarkan idea nasionalisme di Vietnam.

(i) Tribune Indige

(ii) Cloche Felee

- (c) Namakan pemimpin parti berikut.

Parti	Pemimpin
Viet Nam Quoc Dang Dang (VNQDD)	<u>Nguyen Thai Hoc</u>
Parti Komunis Vietnam (PKV)	<u>Ho Chi Minh</u>

Ho Chi Minh

(d) Bagaimanakah Perancis melumpuhkan perjuangan VNQDD?

Perancis menangkap pemimpin VNQDD dan menghukum bunuh Nguyen Thai Hoe.

(e) Terangkan peranan tokoh berikut dalam gerakan nasionalisme di Vietnam.

Ho Chi Minh

Meneruskan gerakan revolusi menentang Perancis melalui Parti Komunis Vietnam (PKV). Beliau mengisytiharkan kemerdekaan Republik Demokratik Vietnam di Hanoi, Vietnam Utara. Beliau dilantik menjadi Presiden pertama.

13. Lengkapkan ayat berikut tentang nasionalisme di Indonesia. **TP 3**

nasib	radikal	Belanda	Soekarno
pendidikan	diskriminasi	sekularisme	agama Islam
kemerdekaan	Sumpah Pemuda	Raden Adjeng Kartini	Partai Komunis Indonesia

- (a) Pada peringkat awal, nasionalisme di Indonesia memberi tumpuan terhadap isu-isu pendidikan untuk mengubah nasib rakyat Indonesia akibat dasar penjajah Belanda.
- (b) Raden Adjeng Kartini mempelopori perjuangan untuk memajukan pendidikan kaum wanita melalui karyanya, *Habis Gelap Terbitlah Terang* yang mendedahkan kemunduran rakyat Indonesia disebabkan dasar diskriminasi penjajah Belanda.
- (c) Pertubuhan yang lebih tersusun muncul seperti Muhammadiyah yang berjuang mempertahankan agama Islam daripada ancaman sekularisme Barat.
- (d) Gerakan nasionalisme semakin radikal melalui penubuhan parti-parti politik seperti Sarekat Islam, Partai Komunis Indonesia dan Partai Nasional Indonesia.
- (e) Partai Nasional Indonesia dipimpin oleh Soekarno sangat berpengaruh dalam kalangan rakyat Indonesia kerana perjuangannya menuntut kemerdekaan Indonesia daripada Belanda.
- (f) Pada tahun 1928, Kongres Pemuda Indonesia melahirkan ikrar Sumpah Pemuda, iaitu satu tanah air, satu bangsa dan satu bahasa.
- (g) Gabungan parti politik Indonesia telah membentuk Permuafakatan Perhimpunan Politik Kebangsaan Indonesia (PPPKI) untuk memperjuangkan kemerdekaan Indonesia.

14. Nyatakan usaha diplomasi dan pemodenan yang dilakukan oleh pemerintah berikut. **TP 3**

- (a) Menjalin hubungan baik dengan kuasa Barat seperti British, Amerika Syarikat dan Perancis.
- (b) Membawa masuk penasihat Barat untuk melatih pegawai tempatan dalam hal kewangan, pelabuhan, kastam, ketenteraan dan polis.
- (c) Melaksanakan sistem pendidikan Barat dengan membawa masuk guru dari British.

Raja Mongkut

15. Bulatkan jawapan yang betul. **TP 3**

- (a) Kelemahan pentadbiran Raja Vajiravudh menimbulkan kegelisahan rakyat terhadap penguasaan politik oleh golongan
  - A** intelektual
  - ☒ **B** kerabat diraja
- (b) Nai Pridi Phanomyong dan Field Marshal Phibulsongkram menubuhkan Parti Rakyat dan melancarkan
  - A** Pemberontakan Rakyat
  - ☒ **B** Revolusi Thai
- (c) Revolusi Thai 1932 telah menamatkan pemerintahan raja berkuasa mutlak dan memperkenalkan pemerintahan
  - ☒ **A** Raja berperlembagaan
  - B** Sistem Republik
- (d) Gerakan nasionalisme di Thailand seterusnya menentang penguasaan ekonomi oleh orang Cina dan
  - ☒ **A** kapitalis Barat
  - B** kerabat diraja
- (e) Perdana Menteri Phibulsongkram meluluskan undang-undang menyekat penguasaan ekonomi oleh orang Cina dan menggalakkan peribumi terlibat dalam
  - A** aktiviti persatuan
  - ☒ **B** kegiatan ekonomi
- (f) Semasa Perang Dunia Kedua, Thailand menjalin kerjasama dengan Jepun menyebabkan Thailand tidak dijajah dan mendapat semula wilayah di Indochina dan negeri utara
  - A** Indonesia
  - ☒ **B** Tanah Melayu

SP 9.3.1 Memerihalkan latar belakang kemunculan kesedaran nasionalisme di negara kita

16. Lengkapkan ayat di bawah. TP 1

Zaman	Huraian
Zaman Kesultanan Melayu Melaka	(a) Sultan <u>Mahmud Shah</u> mendapatkan Melaka dengan melakukan tiga kali serangan terhadap <u>Portugis</u> , namun menemui <u>kegagalan</u> .
Zaman penjajahan British 	(b) <u>Sultan Kedah</u> , iaitu Sultan Abdullah Mukkaram Shah menentang Syarikat Hindia Timur Inggeris (SHTI) untuk mendapatkan semula <u>Pulau Pinang</u> yang merupakan sebahagian daripada wilayah <u>Kedah</u> . (c) Perjuangan menentang <u>penjajah</u> seperti Penghulu Dol Said, Dato' Maharaja Lela, Pandak Lam, Dato' Bahaman, <u>Rentap</u> , Mat Salleh, <u>Tok Janggut</u> dan Haji Abdul Rahman Limbong. (d) Perjuangan menuntut <u>kebebasan</u> daripada ancaman kuasa luar dan <u>mendaulatkan</u> wilayah masing-masing.
Awal abad ke-20 	(e) Peringkat awal melalui <u>Gerakan Islah</u> yang dipelopori oleh tokoh agama seperti Sheikh Muhammad Tahir Jalaluddin, <u>Haji Abbas Mohd Taha</u> dan Syed Sheikh al-Hadi. (f) Diteruskan melalui penulisan kreatif dan <u>akhbar</u> oleh tokoh seperti Zainal Abidin Ahmad (Za'ba), Muhammad Rakawi Yusuf, Abdul Rahim Kajai, Hajah Zainon Munshi Sulaiman (Ibu Zain) dan <u>Fatimah Yaakub</u> . (g) Terdapat juga pertubuhan <u>sosioekonomi</u> yang diperjuangkan oleh golongan berpendidikan <u>Inggeris</u> dan Melayu seperti Ibrahim Haji Yaakob, Ishak Haji Muhammad, <u>Ahmad Boestamam</u> dan Burhanuddin al-Helmi. (h) Perjuangan <u>mengkritik</u> penjajah dan menyedarkan masyarakat tetap diteruskan walaupun menghadapi kekangan <u>kewangan</u> , halangan <u>undang-undang</u> dan pengawasan ketat daripada pemerintah.

Cuba jawab **Praktis** Sumatif, K1, S10

17. Lakukan aktiviti berikut. TP 5
AKTIVITI PAK-21
Meja Bulat

- Pilih seorang nasionalis dari Barat, Asia atau Asia Tenggara. Dapatkan maklumat tentang:
  - Latar belakang
  - Matlamat perjuangan
  - Cara atau strategi perjuangan
  - Ciri-ciri kepimpinan yang wajar diteladani
- Hasil maklumat dibincangkan secara meja bulat.
- Seorang ketua akan dipilih untuk membentangkan hasil perbincangan di hadapan kelas.

SP 9.3.2 Menerangkan faktor kemunculan gerakan nasionalisme di negara kita

18. Berdasarkan huraian berikut, nyatakan faktor kemunculan gerakan nasionalisme yang betul. **TP 4**

Peranan agama	Pengaruh luar dan serantau	Peranan media cetak
Penulisan kreatif	Kemunculan intelektual	Sistem pendidikan

(a) **Peranan media cetak**

Menjadi penyalur maklumat, penyebar berita, pengkritik dan memuatkan idea pembaharuan. Contohnya, *Jawi Peranakan*, *Sekola Melayu* dan *Fajar Sarawak*.

(b) **Penulisan kreatif**

Hasil kesusasteraan seperti cerpen, puisi dan novel yang menjadi wadah memaparkan penderitaan rakyat dan keperitan hidup bangsa yang dijajah.

(c) **Pengaruh luar dan serantau**

Kebangkitan Pan-Islamisme, Gerakan Islah, Revolusi China, perjuangan Mahatma Gandhi dan Jose Rizal membangkitkan kesedaran nasionalisme.

(d) **Peranan agama**

Pelajar yang melanjutkan pelajaran di Mesir terpengaruh dengan Gerakan Islah yang menyeru umat Islam kembali kepada ajaran Islam sebenar berpandukan al-Quran dan hadis.

(e) **Sistem pendidikan**

Melalui sistem pendidikan, pelajar didedahkan dengan idea falsafah Islam dan Barat yang memperlihatkan kelemahan bangsa yang dijajah dan mendesak penjajah melakukan perubahan.

(f) **Kemunculan intelektual**

Hasil perkembangan sistem pendidikan dari Timur Tengah, Inggeris dan Melayu yang menggerakkan idea pembaharuan dalam masyarakat.

Cuba jawab **Praktis Sumatif**, K1, S7, K2 Bhgn B, S2 (a),(b)

SP 9.3.3 Menghuraikan perkembangan nasionalisme di negara kita

Nota Visual
 Perjuangan Golongan
 Intelektual

19. Lengkapkan jadual berikut. **TP 2**

Golongan intelektual	Tokoh
(a) Berpendidikan agama	(i) Syed Sheikh al-Hadi (ii) Haji Abbas Mohd Taha (iii) Sheikh Muhammad Tahir Jalaluddin
(b) Berpendidikan Inggeris	(i) Raja Chulan Raja Abdullah (ii) Mohammad Eunus Abdullah (iii) Raja Uda Raja Muhammad
(c) Berpendidikan Melayu Video Tutorial Intelektual Berpendidikan Melayu	(i) Abdul Hadi Hassan (ii) Abdul Hadi Abdul Manan (iii) Harun Aminurrashid

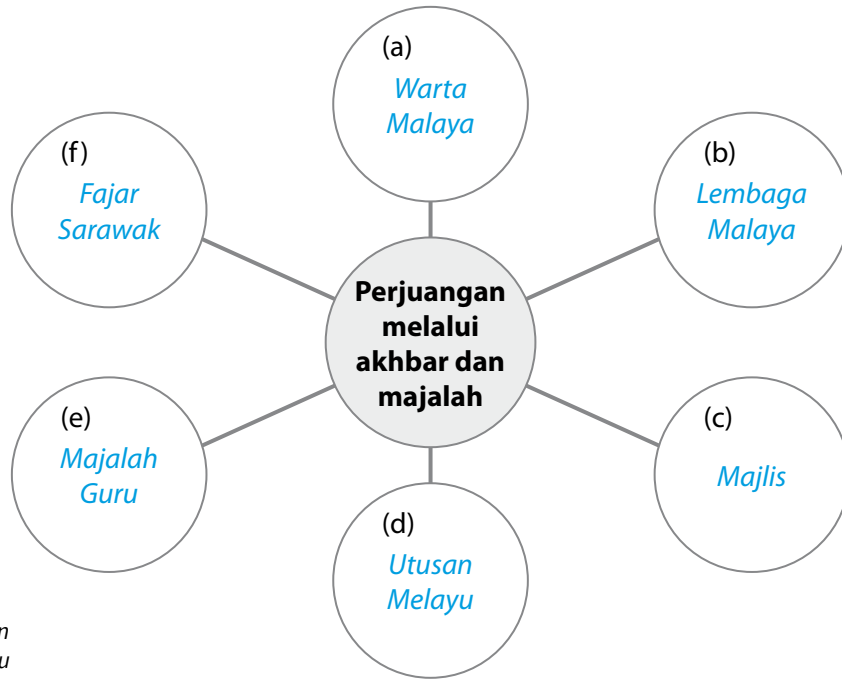
Cuba jawab **Praktis Sumatif, K1, S8**
20. Berdasarkan tujuan penubuhan, nyatakan institusi tersebut. **TP 2**

Institusi pendidikan	Tujuan penubuhan
(a) Madrasah al-Attas	Menyebarkan fahaman Islah dan kepentingan pendidikan.
(b) Pejabat Karang Mengarang	Menghasilkan buku berkualiti dan melahirkan penulis dan nasionalis.
(c) Maktab Perguruan Sultan Idris (SITC)	Melatih guru Melayu untuk mengajar di sekolah Melayu.
(d) Maktab Melayu Kuala Kangsar (MCKK)	Melatih anak bangsawan bagi diserapkan dalam pentadbiran British.

Praktis Ekstra
 Bab 2

21. Namakan akhbar dan majalah yang menyebarkan idea nasionalisme. TP 2

i-Think Peta Buih

22. Namakan akhbar masyarakat Cina dan India yang memperjuangkan hak dan kepentingan bangsa mereka. TP 2

Masyarakat	Akhbar
(a) Cina	<i>Lat Pau, Modern Daily News, Nanyang Tsung Hui Pao, dan Chong Shin Yit Pao</i>
(b) India	<i>Tamil Nesan, Tamil Murasu, The Indian dan Indian Pioneer</i>

23. Namakan karya kreatif pengarang berikut. TP 2

Pengarang	Karya kreatif
(a) Mahmud Ahmadi	<i>Sedarlah</i>
(b) Harun Aminurrashid	<i>Semenanjung</i>
(c) Abdul Samad Ahmad	<i>Serunai Pujangga</i>
(d) Abdullah Sidek	<i>Mari Kita Berjuang</i>
(e) Abdul Rahim Kajai	<i>Cerita Awang Putat</i>
(f) Omar Mustaffa	<i>Angan-angan dengan Gurindam</i>
(g) Ishak Haji Muhammad	<i>Rumah Besar Tiang Sebatang</i>
(h) Shamsuddin Salleh	<i>Di Sini Kita Bukannya Orang Dagang</i>

24. Nyatakan tujuan penubuhan persatuan berikut. **TP 4**

Persatuan	Tujuan penubuhan
(a) Kesatuan Melayu Muda	Menentang British dan mewujudkan Melayu Raya. Menyeru orang Melayu untuk bangun sebagai bangsa bertamadun dan bersopan.
(b) Persaudaraan Sahabat Pena	Menggalakkan ahli bersatu dan bertukar-tukar pendapat.
(c) Kesatuan Melayu Singapura	Menggalakkan ahli bergerak aktif dalam pentadbiran, memperjuangkan kepentingan orang Melayu dalam politik dan pendidikan serta mementingkan pelajaran teknik dan pengajian tinggi.

25. Jawab soalan berikut tentang persatuan masyarakat Cina dan India. **TP 4**

(a) Apakah tujuan kedatangan pemimpin China, Dr. Sun Yat Sen ke Negeri-negeri Melayu Bersekutu?

Menjalinkan hubungan dengan pemimpin Cina dan mendapatkan sokongan
menentang kerajaan Manchuria di China.

Info

Dr. Sun
Yat Sen

(b) Jelaskan sumbangan tokoh berikut dalam sejarah politik di Tanah Melayu.

Tokoh	Sumbangan
 Tan Jiak Kim	Menubuhkan Persatuan Orang Cina Peranakan British (SCBA) di Negeri-negeri Selat yang menggalakkan pelajaran tinggi dan teknikal dalam kalangan masyarakat Cina.
 Tan Cheng Lock	Menubuhkan cawangan Persatuan Orang Cina Peranakan British (SCBA) di Melaka dan menuntut peluang berkhidmat dalam perkhidmatan kerajaan.

(c) Namakan persatuan yang menjaga kepentingan masyarakat India di Tanah Melayu.

(i) Persatuan India Taiping

(ii) Persatuan India Pulau Pinang

(iii) Malayan Indian Association (MIA)

(iv) Central India Association of Malaya (CIAM)

(d) Namakan tokoh yang menubuhkan persatuan di bawah.

Tokoh	Persatuan
(i) <u>G.V. Thaver</u>	Malayan Indian Association (MIA)
(ii) <u>Dr. A.M. Soosay</u>	Central India Association of Malaya (CIAM)

(e) Terangkan tentang Central India Association of Malaya (CIAM).

Ditubuhkan pada bulan Oktober 1936 yang dipimpin oleh Dr. A.M. Soosay. CIAM menggabungkan 12 persatuan India dan 4 dewan perniagaan. Berjaya mengembangkan idea nasionalisme masyarakat India di Tanah Melayu di samping menjaga kebajikan mereka. Pergerakan CIAM disebarkan dengan lawatan Pandit Jawaharlal Nehru ke Tanah Melayu pada tahun 1937.

Cuba jawab **Praktis SPM 2, K1, S9**

(f) Huraikan perkembangan persatuan masyarakat Sikh.

Menjadikan berek polis, kuarters kerajaan dan gurdwara sebagai aktiviti sosial dan keagamaan. Gurdwara menjadi tempat penting mengembangkan kesedaran politik anti-British. Khalsa Diwan Malaya ditubuhkan pada tahun 1902 untuk menjaga kepentingan masyarakat Sikh.

26. Lakukan aktiviti berikut. **TP 6**

 Pendidikan Sivik 2

AKTIVITI PAK-21

Pengurusan Grafik

- Bahagikan kelas kepada beberapa kumpulan.
- Setiap kumpulan akan membincangkan tentang:
  - Maksud semangat cinta akan negara.
  - Kepentingan semangat cinta akan negara.
  - Cadangan mengukuhkan semangat cinta akan negara.
  - Kesan jika rakyat tidak memiliki semangat cinta akan negara.
- Hasil perbincangan dibentang dalam bentuk peta minda atau infografik.

SP 9.3.3

SP 9.3.4 Menganalisis kesan perkembangan nasionalisme di negara kita

27. Lengkapkan ayat berikut dengan maklumat berkaitan kesan perkembangan nasionalisme di negara kita.

TP 4
Politik

- Meningkatkan bilangan orang Melayu dalam Malayan Civil Service (MCS).
- Pengenalan Dasar Desentralisasi berjaya mengembalikan semula kuasa sultan dan Majlis Mesyuarat Negeri.
- Sekitar tahun 1921, kesan nasionalisme di China telah mempengaruhi penubuhan sekolah Cina dan bahasa Mandarin dijadikan bahasa pengantar.
- Kemunculan masyarakat India yang dilahirkan di Tanah Melayu dikenali sebagai The Strait Born People.
- British menyekat gerakan nasionalisme dengan menangkap tokoh nasionalis seperti Ahmad Boestamam, Ishak Haji Muhammad dan Ibrahim Haji Yaakob.

- India
- Melayu
- sekolah Cina
- Desentralisasi
- Ishak Haji Muhammad
- Majlis Mesyuarat Negeri

Ekonomi

- Penubuhan persatuan kebajikan al-Jamiah al-Khairiah di Singapura untuk membangkitkan semangat berniaga dalam kalangan orang Melayu.
- Pada awal abad ke-20, British hanya menekankan pendidikan rendah sehingga menyukarkan usaha meningkatkan taraf hidup penduduk tempatan.
- Za'ba menyedarkan guru pelatih di SITC tentang kepentingan pendidikan tinggi dan kurikulum bahasa Inggeris.
- The Malay Mail* dan *The Malaya Tribune* mengadakan dana bagi membantu orang Melayu melanjutkan pelajaran di luar negara.
- Terdapat orang Melayu yang berjaya melanjutkan pelajaran ke luar negara seperti Tunku Abdul Rahman, Tunku Yaacob dan Mohd Zain Ariffin.

- luar negara
- taraf hidup
- pendidikan rendah
- pendidikan tinggi
- Tunku Abdul Rahman Melayu
- al-Jamiah al-Khairiah

Sosial

- Mewujudkan kesedaran menuntut ilmu di madrasah dan sekolah Melayu.
- Bilangan lepasan SITC bertambah dan berkhidmat sebagai guru.
- Majalah Bulan Melayu diterbitkan oleh guru wanita di Johor Bahru.
- Masyarakat India dan Ceylon menubuhkan persatuan untuk menjaga kebajikan mereka.
- Tan Cheng Lock menganggotai Majlis Perundangan Negeri-negeri Selat (SSLC) menuntut British menjaga kebajikan dan menyediakan dana untuk belajar dalam kalangan masyarakat Cina.

- guru
- madrasah
- persatuan
- Bulan Melayu
- Tan Cheng Lock

KUASAI SPM

PRAKTIS SUMATIF

KERTAS 1

1. Gambar berikut menunjukkan Hans Kohn yang memberi tafsiran tentang nasionalisme.

Buku
Teks
ms. 22

Apakah pendapat beliau tentang nasionalisme?

- ☐ A Kesetiaan kepada negara dan bangsa
- ☐ B Kebimbangan terhadap imperialisme Barat
- ☐ C Perjuangan menuntut kemerdekaan mutlak
- ☐ D Perpaduan yang kuat, iaitu National Fronts

2. Apakah idea yang diperkenalkan oleh John Locke, ahli falsafah Inggeris?

Buku
Teks
ms. 24

- ☐ A Keunggulan suara rakyat
- ☐ B Prinsip raja berperlembagaan
- ☐ C Kepentingan kebebasan bersuara
- ☐ D Pemerintahan raja berkuasa mutlak

3. Apakah persamaan matlamat yang diperjuangkan oleh revolusi berikut?

Buku
Teks
ms. 24

- Revolusi Keagungan (1688)
- Revolusi Perancis (1789)

- ☐ A Nasionalisme antiraja
- ☐ B Raja berkuasa mutlak
- ☐ C Pembentukan parlimen
- ☐ D Bebas daripada penjajahan

4. Mengapakah peristiwa berikut meletus di India?

Buku
Teks
ms. 26

Peristiwa

Kebangkitan rakyat tempatan dalam Dahagi India pada tahun 1857 menjadi titik tolak kepada gerakan nasionalisme di India.

- ☐ A Menentang kuasa British
- ☐ B Menyokong sistem beraja
- ☐ C Menuntut perubahan ekonomi
- ☐ D Memperjuangkan hak asasi manusia

5. Gambar berikut menunjukkan tokoh nasionalis Aung San.

Buku
Teks
ms. 29

Apakah sumbangan beliau?

- ☐ A Memperjuangkan kemerdekaan
- ☐ B Merupakan Perdana Menteri
- ☐ C Menentang sistem pemerintahan beraja
- ☐ D Menjalin kerjasama dengan Amerika Syarikat

6. Masalah berikut telah mencetuskan kegelisahan penduduk tempatan di Thailand pada abad ke-20.

Buku
Teks
ms. 31

Penguasaan ekonomi oleh kapitalis Barat dan orang Cina.

Bagaimanakah Phibulsongkram menyelesaikan masalah tersebut?

- ☐ A Menggubal undang-undang
- ☐ B Melantik penasihat dari Barat
- ☐ C Menubuhkan syarikat kerjasama
- ☐ D Mengetat kemasukan pelabur asing

7. Apakah pengaruh luar yang telah menyemarakkan semangat nasionalisme di negara kita?

Buku
Teks
ms. 35

- I Dahagi India
  - II Revolusi China
  - III Gerakan Pan-Islamisme
  - IV Pemberontakan Saya San
- ☐ A I dan II ☒ C II dan III
- ☐ B I dan IV ☐ D III dan IV

8. Gambar berikut menunjukkan tokoh, Raja Chulan.

Buku
Teks
ms. 37

- A Golongan radikal Melayu
- ☒ B Intelektual berpendidikan Inggeris
- C Terpengaruh dengan Gerakan Islah
- D Guru Maktab Perguruan Sultan Idris

9. Apakah yang diperjuangkan oleh pertubuhan Central India Association of Malaya (CIAM)?

Buku
Teks
ms. 41

- A Kemerdekaan negara
- ☒ B Kebajikan masyarakat India
- C Peluang pekerjaan dalam kerajaan
- D Pembelaan terhadap golongan wanita

10. Apakah sumbangan utama Ibu Zain dalam perkembangan nasionalisme di negara kita?

Buku
Teks
ms. 43

- A Kebajikan penduduk luar bandar
- B Perpaduan antara pelbagai kaum
- ☒ C Kepentingan pendidikan untuk wanita
- D Peningkatan taraf hidup orang Melayu

KERTAS 2

BAHAGIAN A

Klu Soalan

Beberapa sejarawan telah memberikan tafsiran berkaitan dengan nasionalisme mengikut pendapat mereka. Walaupun idea nasionalisme berbeza antara negara dengan zaman, namun matlamat tetap sama, iaitu membina bangsa yang bersatu dan negara yang berdaulat.

1. Nasionalisme mempunyai pelbagai tafsiran berdasarkan sejarah, corak perjuangan dan karisma pemimpin yang mendukung perjuangan.

Buku
Teks
ms.
22-23

(a) Nyatakan maksud nasionalisme berdasarkan pendapat tokoh berikut:

(i) Dato' Onn Jaafar

Kita hendak menzahirkan suatu bangsa yang lebih tegap dan kuat, boleh berdiri di atas tapak kaki kita sendiri dan mengambil tempat yang sebenar di sisi bangsa-bangsa lain yang tegap dan bersatu.

[2 markah]

(ii) Dr. Burhanuddin al-Helmi

Perjuangan menentang penjajahan hendaklah ada persatuan dan perpaduan yang kuat, iaitu *National Fronts*. Segala tenaga menentang penjajahan hendaklah digunakan untuk mencapai kemerdekaan dengan tetap berpegang pada tatatertib dan adab sopan bangsa Melayu dan agama Islam.

[2 markah]

(b) Apakah matlamat yang diperjuangkan oleh gerakan nasionalisme?

Membina bangsa yang bersatu dan negara berdaulat. Membebaskan bangsa dan negara daripada penjajahan.

[2 markah]

(c) Cadangkan tindakan yang patut dilakukan oleh generasi muda hari ini untuk mempertahankan kedaulatan negara.

Mengukuhkan perpaduan. Menganggotai pasukan keselamatan negara. Sanggup berkorban demi negara. Tidak mudah terpengaruh dengan budaya negatif.

[4 markah]

Klu Soalan

Nasionalisme di Filipina bermatlamat untuk menghapuskan penjajahan kuasa asing. Nasionalis mendesak kerajaan Sepanyol membuat perubahan politik, ekonomi dan sosial di Filipina.

2. Nasionalisme di Asia Tenggara berakar umbi daripada gerakan membebaskan diri daripada penjajahan kuasa Barat seperti yang berlaku di Filipina.

Buku
Teks
ms. 28

(a) Senaraikan **dua** nasionalis di Filipina.

(i) Jose Rizal

(ii) Andres Bonifacio

[2 markah]

(b) Apakah isu yang diperjuangkan oleh Liga Filipina?

Mendesak kerajaan Sepanyol melakukan perubahan politik, ekonomi dan sosial di Filipina.

[2 markah]

(c) Jelaskan peranan Katipunan dalam gerakan nasionalisme di Filipina.

Merupakan gerakan revolusioner. Menggunakan akhbar *Kalayan* untuk menyebarkan idea revolusi.

Melancarkan Revolusi Filipina pada tahun 1896 untuk menyingkirkan Sepanyol namun gagal.

[3 markah]

(d) Pada pendapat anda, apakah keburukan revolusi berbanding rundingan dalam menuntut kemerdekaan?

Menyebabkan kecederaan dan kematian. Menggunakan kekerasan dan senjata api. Memusnahkan harta benda. Menimbulkan kekacauan dan huru-hara.

[3 markah]

BAHAGIAN B

1. Perkembangan nasionalisme di Barat berkembang hasil penentangan terhadap pemerintahan beraja.

Buku
Teks
ms.
24–25

(a) Terangkan tentang peristiwa Revolusi Keagungan yang berlaku di England pada tahun 1688.

[6 markah]

(b) Jelaskan punca dan kesan Revolusi Amerika (1776).

[8 markah]

(c) Pada pendapat anda, apakah iktibar daripada perkembangan idea nasionalisme di Barat?

[6 markah]

Klu Soalan

Faktor yang mendorong kemunculan nasionalisme di negara kita ialah peranan agama, pengaruh luar dan serantau serta penulisan kreatif dan media cetak. Sistem pendidikan telah melahirkan golongan intelektual yang menyemarakkan nasionalisme agar menentang penjajah.

2. Kemunculan nasionalisme pada abad ke-20 didorong oleh beberapa faktor.

Buku
Teks
ms.
34–35

(a) Sejauh manakah sistem pendidikan mencetuskan gerakan nasionalisme di negara kita?

[4 markah]

(b) Gerakan nasionalisme di negara kita turut disebabkan pengaruh luar dan serantau. Jelaskan pernyataan tersebut.

[8 markah]

(c) Apakah ciri-ciri ketokohan yang boleh dicontohi daripada tokoh nasionalis untuk kecemerlangan diri, bangsa dan negara?

[8 markah]

APLIKASI **KBAT**

Berpendidikan
Inggeris

Kepentingan orang
Melayu

Politik dan
pendidikan

Persatuan Melayu
Pahang, Selangor

Penyatuan suara
secara majoriti

Mencapai matlamat
yang sama

Tokoh berikut merupakan pengasas Kesatuan Melayu Singapura (KMS) yang ditubuhkan pada tahun 1926.

1. Jelaskan latar belakang tokoh tersebut.

Tokoh tersebut ialah Mohammad Eunos Abdullah. Beliau merupakan lulusan Maktab Melayu Kuala Kangsar (MCKK). Beliau merupakan intelektual berpendidikan Inggeris yang berperanan dalam perkembangan nasionalisme.

2. Apakah tujuan penubuhan Kesatuan Melayu Singapura (KMS)?

Menggalakkan ahli bergerak aktif dalam pentadbiran. Memperjuangkan kepentingan orang Melayu dalam politik dan pendidikan. Mementingkan pelajaran teknik dan pengajian tinggi.

3. Kejayaan Kesatuan Melayu Singapura (KMS) mendorong penubuhan persatuan negeri yang lain. Jelaskan pernyataan tersebut. **KBAT** Menganalisis

Mendorong penubuhan Persatuan Melayu Pahang, Persatuan Melayu Selangor dan Persatuan Melayu Negeri Sembilan.

4. Pada pendapat anda, apakah kepentingan perjuangan melalui persatuan atau pertubuhan berbanding secara individu? **KBAT** Menilai

Menggalakkan penyatuan suara secara majoriti. Mengukuhkan amalan muafakat. Menghapuskan semangat kenegerian. Mengelakkan kepentingan peribadi. Mencapai keputusan dengan adil dan saksama. Mencapai matlamat yang sama.

Konflik Dunia dan Pendudukan Jepun di Negara Kita

KUASAI Nota Pintas

» Nasionalisme di Negara Kita Sebelum Perang Dunia

1. Cara British menghalang gerakan Islam dari Timur Tengah:
  - (a) Memperkenalkan Enakmen Undang-undang Islam 1904.
  - (b) Menubuhkan Jabatan Siasatan Jenayah (*Criminal Intelligence Department*) dan Biro Siasatan Politik (*Political Intelligence Bureau*).
2. British berwaspada terhadap gerakan Pan-Islamisme dan sokongan orang Melayu kepada empayar Uthmaniyah.
  - (a) Penentangan Tok Janggut merupakan kesedaran politik antarabangsa yang menggerakkan penentangan tempatan terhadap penjajah Barat serta dipengaruhi oleh penglibatan empayar Uthmaniyah dalam Perang Dunia Pertama.
  - (b) Pemimpin negeri Melayu menyokong khalifah empayar Uthmaniyah yang dianggap pelindung umat Islam serta penaung bagi tanah suci Makkah dan Madinah.
3. Orang Melayu menggunakan akhbar dan majalah untuk meniupkan kesedaran kebangsaan. Namun, kesedaran politik tidak boleh dilakukan terang-terangan kerana sekatan undang-undang British seperti *Publishing and Book Enactment 1915* dan *The Seditious Publication (Prohibition) Enactment 1919*.

» Latar Belakang Perang Dunia

1. **Faktor Perang Dunia Pertama**
  - (a) Persaingan kuasa imperialis kesan perkembangan Revolusi Industri.
  - (b) Pembentukan pakatan ketenteraan, iaitu Kuasa Tengah dan Pakatan Bertiga.
  - (c) Krisis rantau Balkan yang membawa kepada pembunuhan Archduke Ferdinand, Putera Mahkota Austria-Hungary dan isterinya, Sophie oleh seorang pemuda Serbia.
2. Persidangan Damai Paris pada 18 Januari 1919 membincangkan syarat perdamaian selepas perang agar Jerman tidak lagi menjadi ancaman kepada keamanan di Eropah. Persidangan melahirkan Deklarasi 14 Perkara Woodrow Wilson sebagai asas perdamaian.

3. Perjanjian Versailles (28 Jun 1919) menuntut Jerman bertanggungjawab terhadap kemusnahan akibat perang. Jerman diarah membayar pampasan kepada Pakatan Bertiga, mengehadkan saiz angkatan tentera dan menyerahkan wilayah dan tanah jajahan kepada Pakatan Bertiga.
4. Liga Bangsa-Bangsa ditubuhkan untuk menggalakkan keamanan dan kerjasama antarabangsa.
5. **Kesan Perang Dunia Pertama**
  - (a) Keruntuhan pemerintahan beraja di Eropah.
  - (b) Kemunculan negara baharu kesan keruntuhan empayar Austria-Hungary, perpecahan empayar Rusia dan empayar Uthmaniyah.
  - (c) Kesan terhadap negara kita ialah Raja-raja Melayu diminta menandatangani perisytiharan perang yang menyokong dan memberikan taat setia kepada kerajaan British.
6. **Faktor Perang Dunia Kedua**
  - (a) Kemunculan ideologi baharu di Itali dan Jerman.
  - (b) Ketidakpuasan hati terhadap Perjanjian Versailles.
  - (c) Kegagalan Liga Bangsa-Bangsa menguatkuasakan perjanjian pelucutan senjata.

» Perang Dunia Kedua di Asia Pasifik (1941 – 1945)

1. Dikenali sebagai Perang Pasifik yang berlaku di Lautan Pasifik, Tanah Besar Asia dan Kepulauan Asia Tenggara.
2. Berpunca daripada kemunculan Jepun sebagai kuasa tentera yang melaksanakan imperialisme di rantau Asia Pasifik.
3. Peluasan kuasa Jepun disebabkan untuk memenuhi keperluan perindustrian, pengaruh golongan tentera dan mewujudkan orde baharu Asia.

» Faktor Kedatangan Jepun ke Negara Kita

1. **Eksplotasi sumber bahan mentah**
  - (a) Jepun ingin mengeksploitasi kekayaan bahan mentah untuk memenuhi keperluan perindustrian dan operasi ketenteraan Jepun.
  - (b) Tanah Melayu merupakan pengeluar utama bijih timah dan getah dunia, selain menghasilkan emas, bijih besi, arang batu dan bauksit.

- (c) Sasaran utama Jepun di Sarawak ialah sumber minyak terutama di Miri dan Lutong.
- (d) Pendudukan Jepun merupakan rancangan Jepun menjayakan pembentukan kawasan Lingkungan Sekemakmuran Asia Timur Raya demi mengukuhkan ekonomi Jepun.

2. Kepentingan strategik ketenteraan

- (a) Kedudukan negara kita sesuai untuk kepentingan strategik ketenteraan Jepun.
- (b) Di hujung Semenanjung Tanah Melayu terletak pangkalan tentera laut British, iaitu Singapura.
- (c) Penguasaan terhadap Singapura penting untuk membuka laluan penguasaan Jepun terhadap telaga minyak di Sumatera.
- (d) Penguasaan terhadap Pulau Borneo penting untuk menjayakan operasi penaklukan tentera Jepun di Pulau Jawa.

»» Dasar Pendudukan Jepun di Negara Kita

1. Dasar pentadbiran

- (a) Memperkenalkan Pemerintahan Tentera Tanah Melayu.
- (b) Mengiktiraf kedudukan Raja-raja Melayu sebagai ketua dalam hal ehwal agama Islam dan adat Melayu.
- (c) Memberi peluang kenaikan pangkat kepada pemimpin tempatan yang berpendidikan dan berpengalaman ke jawatan yang lebih tinggi.

2. Dasar ekonomi

- (a) Melaksanakan sistem ekonomi kawalan.
- (b) Mata wang Jepun (wang pokok pisang) dicetak tanpa kawalan.
- (c) Jepun memperkenalkan Rancangan Pengeluaran Lima Tahun, Jawatankuasa Penyelidikan Bahan dan Rancangan Perindustrian Lima Tahun.

3. Dasar sosial

- (a) Memberikan layanan berbeza-beza mengikut kaum berdasarkan kepentingan tentera Jepun.
- (b) Memperkenalkan Ordinan Kawalan Barangan dan Bahan Penting untuk mengawal bekalan barangan.
- (c) Menutup semua sekolah Inggeris dan sekolah Cina dan memperkenalkan sistem persekolahan Jepun

»» Perkembangan Gerakan Nasionalisme Tempatan dan Pendudukan Jepun

1. Perkembangan semangat anti-penjahaj

- (a) Pendudukan Jepun berlaku ketika kesedaran nasionalisme di negara kita mula berkembang sebelum Perang Dunia Kedua.

- (b) Slogan “Asia untuk Orang Asia” dan Konsep “Lingkungan Sekemakmuran Asia Timur Raya” yang menekankan kebebasan negara Asia dan meningkatkan persaudaraan sejagat, selari dengan perjuangan golongan nasionalis Tanah Melayu terutama Kesatuan Melayu Muda (KMM).
- (c) KMM bekerjasama dengan Jepun dengan harapan Jepun memberikan kemerdekaan kepada Tanah Melayu.
- (d) Kejayaan tentera Jepun mengalahkan British menyedarkan orang Melayu bahawa orang Asia mampu mengalahkan orang Eropah yang dianggap sebagai kuasa besar.

2. Perjuangan menuntut kemerdekaan dalam kalangan orang Melayu

- (a) Langkah Jepun membebaskan ahli KMM yang dipenjarakan oleh British membangkitkan nasionalisme dalam kalangan orang Melayu.
- (b) Tentera Jepun memberikan ruang kepada kegiatan politik KMM kerana memerlukan sokongan masyarakat tempatan.
- (c) Pada Jun 1942, tentera Jepun membubarkan KMM kerana pemimpinnya telah menuntut kemerdekaan daripada Jepun.
- (d) Menyedari Jepun tidak akan memberikan kemerdekaan kepada Tanah Melayu, KMM meneruskan perjuangan kemerdekaan dengan strategi baharu.
- (e) Anggota KMM dalam organisasi ketenteraan yang ditubuhkan tentera Jepun, iaitu Giyu Gun dan Giyu Tai menyertai gerakan bawah tanah menentang Jepun.
- (f) Pada Jun 1945, tentera Jepun semakin tertekan dengan serangan Tentera Bersekutu berusaha memenangi kembali hati golongan nasionalis Melayu.
- (g) Jepun menyokong Dr. Burhanuddin al-Helmi, Ibrahim Haji Yaacob, Onan Haji Siraj dan bekas pemimpin KMM yang menubuhkan Kesatuan Rakyat Indonesia Semenanjung (KRIS).
- (h) Jepun merestui matlamat KRIS untuk mencapai kemerdekaan Tanah Melayu bersama Indonesia melalui semangat “Asia untuk Asia”.
- (i) Rancangan Tanah Melayu merdeka bersama Indonesia tidak dapat dilaksanakan kerana Jepun menyerah kalah pada 15 Ogos 1945 berikutan pengeboman bandar Hiroshima dan Nagasaki.
- (j) Matlamat KRIS diteruskan oleh Parti Kebangsaan Melayu Malaya (PKMM) selepas pendudukan Jepun.

3.1 Nasionalisme di Negara Kita Sebelum Perang Dunia

Buku Teks ms. 52 – 53

SP 10.1.1 Memerihalkan kesedaran nasionalisme di negara kita sebelum Perang Dunia

1. Lengkapkan ayat berikut tentang kesedaran awal nasionalisme di negara kita. TP1

penjara	Barat	akhbar
bersuara	Tok Janggut	Uthmaniyah
bersenjata	Timur Tengah	undang-undang
Raja-raja Melayu	Biro Siasatan Politik	Perang Dunia Pertama

- Sejak awal abad ke-20, British berusaha membendung pengaruh gerakan Islam dari Timur Tengah.
- Enakmen Undang-undang Islam 1904 telah diperkenalkan oleh British dengan persetujuan Raja-raja Melayu.
- Sesiapa yang mencetak dan mengedarkan tulisan berkaitan agama dan politik Islam tanpa izin sultan boleh dikenakan hukuman penjara.
- British memperkenalkan Jabatan Siasatan Jenayah dan Biro Siasatan Politik untuk mengawal gerakan Islah Islamiah.
- Penentangan Tok Janggut merupakan pengaruh daripada gerakan Pan-Islamisme untuk mempertahankan agama Islam dan hak penduduk tempatan.
- Penentangan Tok Janggut adalah rentetan kebangkitan masyarakat Islam sedunia terhadap penjajah Barat yang menakluki negara Islam.
- Pemimpin Melayu menyokong khalifah empayar Uthmaniyah yang dianggap pelindung umat Islam serta penaung bagi tanah suci Makkah dan Madinah.
- Kegagalan penentangan bersenjata oleh Tok Janggut menyebabkan masyarakat menyusun strategi lain untuk menentang British.
- Orang Melayu menggunakan akhbar dan majalah untuk membangkitkan kesedaran kebangsaan.
- Kesedaran politik tidak boleh ditunjukkan secara terang-terangan kerana sekatan undang-undang British yang menghalang penyebaran idea politik orang Melayu melalui bahan bertulis.
- British memperkenalkan undang-undang yang mengawal kebebasan bersuara, penerbitan, berpersatuan dan kawalan ketat terhadap kegiatan yang boleh mengancam kedudukan British.
- Oleh sebab itu, kesedaran awal nasionalisme tidak meluas dalam akhbar Melayu sebelum Perang Dunia Pertama.

Cuba jawab Praktis Sumatif, K1, S1, S2

3.2 Latar Belakang Perang Dunia

Buku Teks ms. 54 – 57

SP 10.1.2 Menerangkan latar belakang Perang Dunia

2. Lengkapkan ayat berikut berkaitan faktor Perang Dunia Pertama. TP 2

Jerman	Eropah	jajahan
permusuhan	memasarkan	Industri

(a) Persaingan kuasa imperialis

- Persaingan kuasa antara imperialis di Eropah berlaku kesan daripada perkembangan Revolusi Industri.
- Mereka bersaing untuk mendapatkan tanah jajahan bagi memperoleh bahan mentah seperti arang batu, petroleum dan bijih timah serta memasarkan hasil industri.
- Persaingan tersebut membawa permusuhan antara kuasa Perancis dengan Jerman.

politik	senjata	ketenteraan
imperialis	Pakatan Bertiga	tanah jajahan

(b) Pakatan ketenteraan

- Permusuhan kuasa imperialis membawa kepada pembentukan pakatan ketenteraan seperti pakatan Kuasa Tengah dan Pakatan Bertiga.
- Negara dalam pakatan berlumba-lumba untuk menghasilkan senjata moden dan bersaing mendapatkan tanah jajahan.
- Kewujudan pakatan ketenteraan telah menyebabkan ketidakstabilan politik di Eropah.

Serb	Serbia	Eropah
Austria-Hungary	Archduke Ferdinand	Putera Mahkota

(c) Krisis Rantau Balkan

- Krisis di rantau Balkan berlaku akibat permusuhan Austria-Hungary dengan Serbia.
- Austria-Hungary menuduh Serbia menghasut rakyat Austria berketurunan Serb supaya berjuang membebaskan diri daripada pemerintahan Austria-Hungary.
- Kemuncak krisis Balkan ialah pembunuhan Putera Mahkota Austria-Hungary, Archduke Ferdinand dan isterinya Sophie oleh pemuda Serbia.
- Peristiwa tersebut membawa Eropah terjerumus dalam kancah Perang Dunia Pertama.

3. Lengkapkan garis masa berikut berkaitan peristiwa Perang Dunia Pertama. TP 3

Mac 1915	April 1917	Oktober 1914	1 Ogos 1914
3 Ogos 1914	30 Julai 1914	4 Ogos 1914	28 Julai 1914

(a) 28 Julai 1914	Austria-Hungary dengan sokongan Jerman mengisytiharkan perang terhadap Serbia.
(b) 30 Julai 1914	Rusia memberikan bantuan ketenteraan untuk mempertahankan Serbia.
(c) 1 Ogos 1914	Jerman mengisytiharkan perang terhadap Rusia.
(d) 3 Ogos 1914	Jerman mengisytiharkan perang terhadap Perancis yang menyebelahi Rusia.
(e) 4 Ogos 1914	Britain menyertai Rusia dan Perancis menyerang Jerman yang menceroboh Belgium.
(f) Oktober 1914	Empayar Uthmaniyah menyertai Kuasa Tengah.
(g) Mac 1915	Itali menyertai Perancis, Britain dan Rusia dalam Pakatan Bertiga.
(h) April 1917	Amerika Syarikat menyertai peperangan dan memihak kepada Pakatan Bertiga.

4. Lengkapkan jadual berikut tentang berakhir Perang Dunia Pertama. TP 2

Persidangan Damai Paris	
(a) Tarikh	18 Januari 1919
(b) Tujuan	Membincangkan syarat perdamaian selepas perang dan memastikan Jerman tidak lagi menjadi ancaman kepada keamanan di Eropah.
(c) Kepentingan	Melahirkan Deklarasi 14 Perkara Woodrow Wilson yang mengandungi dua prinsip utama, iaitu penentuan nasib negara oleh rakyat sendiri dan sempadan negara berasaskan bangsa.

Perjanjian Versailles	
(a) Tarikh	28 Jun 1919
(b) Pihak terlibat	Pakatan Bertiga dengan Jerman
(c) Syarat	Jerman dikehendaki bertanggungjawab terhadap kemusnahan akibat perang, membayar pampasan kepada Pakatan Bertiga, mengehadkan saiz angkatan tentera dan menyerahkan wilayah serta tanah jajahan kepada Pakatan Bertiga.
(d) Kepentingan	Penubuhan Liga Bangsa-Bangsa untuk menggalakkan keamanan dan kerjasama antarabangsa.

5. Jelaskan keruntuhan sistem pemerintahan beraja di negara berikut. **TP 3**

Negara	Huraian
(a) Rusia	Revolusi terancang untuk menjatuhkan Tsar Nicholas II dan kerajaan komunis terbentuk di bawah pimpinan Vladimir Lenin.
(b) Jerman	Kerajaan Republik Jerman dibentuk apabila Kaiser Wilhelm II turun takhta dan mendapatkan perlindungan politik di Belanda.
(c) Empayar Uthmaniyah	Sultan Mehmed VI digulingkan dan Republik Turki terbentuk diketuai oleh Mustafa Kemal Atatürk.
(d) Empayar Austria-Hungary	Dinasti Habsburg berakhir apabila berlaku pemberontakan.

Cuba jawab **Praktis Sumatif, K1, S3**

6. Senaraikan **tiga** negara baharu kesan keruntuhan empayar berikut. **TP 2**

Rusia	Uthmaniyah	Autria-Hungary
(a) Latvia	(a) Lebanon	(a) Austria
(b) Estonia	(b) Syria	(b) Hungary
(c) Poland / Lithuania	(c) Iraq	(c) Yugoslavia / Czechoslovakia

Video Tutorial

Kesan Perang Dunia Pertama

7. Berdasarkan kata kunci berikut, jelaskan kesan Perang Dunia Pertama terhadap negara kita. **TP 5**

Kata kunci	Huraian
- menandatangani - taat setia - undang-undang - kuasa - tentera - dimanipulasi - getah - Perang Dunia Pertama	Raja-raja Melayu diminta menandatangani perisytiharan perang yang menyokong dan memberikan taat setia kepada British. British meluluskan pelbagai undang-undang berkaitan perang. Pesuruhjaya Tinggi British diberi kuasa meletakkan negeri Melayu di bawah undang-undang tentera jika keadaan memerlukan. Kemakmuran ekonomi negeri Melayu dimanipulasi oleh British. Wang hasil bijih timah dan getah digunakan untuk membiayai operasi British dalam Perang Dunia Pertama.

KUASAI PBD 3.3 Perang Dunia Kedua

Buku Teks ms. 58 – 63

SP 10.1.3 Menghuraikan perkembangan Perang Dunia Kedua

8. Lengkapkan ayat berikut tentang faktor tercetusnya Perang Dunia Kedua di Eropah. TP 2

Video Tutorial

Kemunculan Ideologi Baharu

(a) Fasisme di Itali

negara	Itali	berperang
Habsyah	Benito Mussolini	memulihkan

- Pada tahun 1922, gerakan fasisme pimpinan Benito Mussolini berjaya menguasai kerajaan Itali.
- Fasisme menekankan kepentingan negara melebihi kepentingan individu dan percaya nasionalisme melampau termasuk berperang bagi meningkatkan imej negara.
- Bagi memulihkan kemelesetan ekonomi, Itali meluaskan tanah jajahan dengan menguasai Habsyah (Ethiopia) dan Albania.

Benito Mussolini

(b) Nazisme di Jerman

Jerman	Adolf Hitler	angkatan tentera
Rhineland	mengagungkan	Perjanjian Versailles

- Pada tahun 1933, gerakan nazisme pimpinan Adolf Hitler berjaya membentuk kerajaan di Jerman. Nazisme mengagungkan bangsa Jerman.
- Adolf Hitler berusaha memulihkan nasionalisme Jerman dengan mengingkari syarat Perjanjian Versailles.
- Beliau membina semula angkatan tentera dan menduduki Rhineland, wilayahnya yang hilang melalui Perjanjian Versailles.

Adolf Hitler

Cuba jawab Praktis Sumatif, K2, Bhgn B, S1(a)

(c) Ketidakpuasan hati terhadap Perjanjian Versailles

Itali	kedaulatan	Perancis
inflasi	tanah jajahan	tidak adil

- Jerman menganggap Perjanjian Versailles tidak adil dan menjejaskan kedaulatan negaranya.
- Selain kehilangan tanah jajahan, pampasan perang tinggi yang perlu dibayar menyebabkan Jerman mengalami kemelesetan ekonomi dan inflasi.
- Itali juga tidak berpuas hati terhadap Perjanjian Versailles kerana tidak diberikan tanah jajahan baharu seperti yang diperoleh Perancis dan Poland.

Perjanjian Versailles

SP 10.1.3

TAHAP PENGUASAAN

1 2 3 4 5 6

(d) **Kegagalan Liga Bangsa-Bangsa**

konflik	pelucutan	pencerobohan
Krisis Habsyah	Liga Bangsa-Bangsa	Perang Dunia Kedua

- (i) Liga Bangsa-Bangsa gagal menguatkuasakan perjanjian pelucutan senjata dan menangani krisis pencerobohan selepas Perang Dunia Pertama.
- (ii) Dunia terdedah kepada konflik yang akhirnya mencetuskan Perang Dunia Kedua.
- (iii) Antara cabaran Liga Bangsa-Bangsa selepas Perang Dunia Pertama ialah Krisis Manchuria, Perjanjian Perlucutan Senjata dan Krisis Habsyah.

9. Lengkapkan ayat berikut dengan pilihan jawapan yang diberi. **TP 2**

Poland	<i>Blitzkrieg</i>	Eropah Barat

(a) **Penaklukan Jerman terhadap Eropah Barat**

- (i) Selepas perang diisytiharkan, Jerman memulakan serangan Blitzkrieg (kilat) untuk menakluk negara-negara di Eropah Barat.
- (ii) Jerman menguasai hampir keseluruhan negara di Eropah Barat menjelang pertengahan tahun 1941.
- (iii) Jerman berjaya menawan Poland, Denmark, Norway, Belanda, Belgium, Luxembourg dan Perancis.

udara	ekonomi	Jerman	pelabuhan

(b) **Pengeboman Britain**

- (i) Pada September 1940 hingga Jun 1941, Jerman melancarkan serangan udara dan laut terhadap Britain.
- (ii) Jerman menyerang dan memusnahkan pelabuhan, kawasan perindustrian dan pertahanan udara Britain.
- (iii) Serangan tersebut telah menjejaskan ekonomi Britain.

Itali	Jerman	perang	selatan	Perancis

(c) **Itali menyertai perang di Eropah**

- (i) Pada Jun 1940, Itali, iaitu sekutu Jerman mengisytiharkan perang ke atas Britain dan Perancis.
- (ii) Itali menyerang Perancis melalui arah selatan, manakala Jerman menyerang Perancis dari arah utara.

Rusia	bandar	Moscow	Barbarossa

(d) **Serangan Jerman ke atas Rusia**

- Setelah menguasai Eropah Barat, Jerman melancarkan Operasi Barbarossa, iaitu serangan besar-besaran untuk menawan Rusia.
- Hitler ingin menguasai Rusia, iaitu empayar terbesar di Eropah untuk menguasai seluruh Eropah.
- Operasi tersebut mensasarkan bandar utama di Rusia, iaitu Leningrad, Moscow dan Stalingrad.

Cuba jawab **Praktis Sumatif**, K1, S5

10. Lakukan aktiviti berikut. **TP 5**

 Pendidikan Sivik 3

AKTIVITI PAK-21

Meja Bulat

- Bahagikan kelas kepada dua kumpulan.
- Satu kumpulan mewakili Perang Dunia Pertama dan satu kumpulan mewakili Perang Dunia Kedua.
- Adakan perbincangan dalam kumpulan dan hasilkan pembentangan.
- Isi perbincangan hendaklah merangkumi negara/kuasa terlibat, faktor tercetusnya perang, kronologi peristiwa, kesan perang dan iktibar daripada perang.
- Seorang ketua akan dipilih untuk membentangkan hasil perbincangan di hadapan kelas.

11. Jawab soalan berikut tentang berakhir Perang Dunia Kedua di Eropah. **TP 4**

Video

Perang Dunia
Kedua di Eropah

(a) Gambar di atas menunjukkan tokoh kuasa besar. Namakan pemimpin kuasa besar tersebut.

Kuasa Besar	Pemimpin
Rusia	Joseph Stalin
Britain	Winston Churchill
Amerika Syarikat	Franklin Roosevelt

- (b) Apakah tujuan ketiga-tiga Presiden tersebut mengadakan pertemuan?

Membuat keputusan politik dan strategi ketenteraan.

- (c) Mengapakah Kuasa Paksi gagal menawan Rusia?

Kesilapan membuat keputusan politik dan ketenteraan. Keberkesanan strategi serangan dan perancangan ketenteraan Kuasa Bersekutu pimpinan Amerika Syarikat.

- (d) Jelaskan punca Jerman menyerah kalah pada tahun 1943.

Ramai tentera Jerman terkorban apabila perang melewati dua musim sejuk di Rusia. Tempoh perang yang panjang menyebabkan tentera Jerman kehabisan peluru, minyak dan makanan sehingga melemahkan semangat tentera Jerman. Jeneral Jerman, Friedrich Von Paulus mengingkari perintah Hitler untuk meneruskan perang dan akhirnya menyerah kalah kepada tentera Rusia pada Januari 1943 di Stalingrad.

- (e) Terangkan operasi kod "D-Day" yang dilancarkan oleh tentera Bersekutu.

Tentera Bersekutu berjaya memperdayakan tentera Jerman dengan menyebarkan maklumat bahawa pendaratan tentera Bersekutu akan berlaku di Calais, bukannya di Normandy, Perancis. Kejayaan operasi "D-Day" membolehkan tentera Bersekutu memasuki Jerman dari arah barat. Pada masa sama, tentera Rusia menyerang Jerman dari bahagian timur. Operasi tersebut berjaya membebaskan Perancis dan negara Eropah Barat daripada penaklukan Jerman.

- (f) Apakah iktibar yang boleh kita ambil daripada kemenangan Kuasa Bersekutu dalam Perang Dunia Kedua?

KBAT Menilai

- (i) Bekerjasama dan bermuafakat dalam menghadapi cabaran.

- (ii) Mengatur strategi yang bijak dan berkesan.

Kod D-Day

Praktis Ekstra
Bab 3

KBAT

KUASAI PBD 3.4 Perang Dunia Kedua di Asia Pasifik

Buku Teks ms. 64 – 67

SP 10.1.4 Menghuraikan perkembangan Perang Dunia Kedua di Asia Pasifik

12. Berdasarkan huraian berikut, padankan dasar peluasan kuasa Jepun yang betul. TP 2

(a) Pada tahun 1932, golongan tentera menguasai politik Jepun. Golongan tentera berpendapat masalah ekonomi Jepun boleh diselesaikan menerusi penaklukan kawasan yang kaya dengan bahan mentah dan boleh menjadi kawasan pasaran.		Order Baharu Asia
(b) Pada akhir abad ke-19, Jepun muncul sebagai kuasa industri. Jepun memerlukan wilayah yang dapat membekalkan bahan mentah dan menjadi kawasan pasaran hasil perindustrian.		Pengaruh golongan tentera
(c) Jepun mewujudkan orde baharu di Asia Timur yang merangkumi Jepun, Korea, China dan Manchuria ke dalam satu blok ekonomi. Orde tersebut kemudiannya diperluas ke seluruh Asia.		Keperluan perindustrian

13. Lengkapkan ayat di bawah dengan betul. TP 3

- Dasar peluasan kuasa Jepun mendapat reaksi Amerika Syarikat, Britain dan Belanda yang mengenakan sekatan ekonomi untuk menghalang Jepun memperoleh bahan mentah yang diperlukan untuk industri dan operasi perang.
- Sebagai jalan keluar daripada sekatan ekonomi Kuasa Bersekutu, Jepun merancang menguasai wilayah di selatan merangkumi Asia Tenggara yang kaya dengan bahan mentah seperti bijih timah, getah, bauksit dan minyak.
- Pada tahun 1940, Jepun menandatangani perjanjian Pakatan Tiga Negara dengan Jerman dan Itali yang menjadikan Jepun terikat dengan Kuasa Paksi. Pakatan dalam Kuasa Paksi membolehkan Jerman menghantar pakarnya ke Jepun untuk mengkaji serangan ke atas wilayah selatan dan membantu perkembangan industri pembuatan kapal terbang Jepun.
- Hasrat Jepun membentuk pemerintahan baharu di Asia Pasifik mencapai kemuncak apabila rundingan di Amerika Syarikat untuk menamatkan sekatan ekonomi terhadap Jepun gagal. Kegagalan rundingan tersebut menyebabkan pemerintah tentera Jepun mengeluarkan arahan serangan serentak ke atas Asia Pasifik pada Disember 1941.
- Perang Dunia Kedua di Asia Pasifik bermula apabila Jepun menyerang Tanah Melayu dan Pearl Harbour, Hawaii, iaitu pangkalan tentera laut Amerika Syarikat di Pasifik pada 8 Disember 1941. Seterusnya serangan ke atas wilayah jajahan Amerika Syarikat, Britain dan Belanda yang lain seperti Filipina, Hong Kong, Pulau Guam dan Pulau Wake.
- Serangan ke atas Pearl Harbour bertujuan melumpuhkan tentera Amerika Syarikat di Pasifik yang boleh menjadi penghalang peluasan kuasa Jepun di Asia Pasifik. Serangan tersebut membawa kepada penglibatan Amerika Syarikat dalam perang di Asia Pasifik apabila mengisytiharkan perang ke atas Jepun.
- Melalui strategi yang berkesan dan penguasaan serangan melalui laut, darat dan udara, Jepun berjaya membentuk empayar yang luas di Asia Pasifik menjelang April 1942.

Video Tutorial

Perang Dunia Kedua

SP 10.2.1 Menjelaskan faktor kedatangan Jepun di negara kita

14. Jawab soalan berikut tentang faktor kedatangan Jepun ke negara kita. **TP 2**

Nota Visual
 Faktor Kedatangan Jepun
 ke Negara Kita

(a) Apakah tujuan Jepun datang ke negara kita?

Memenuhi keperluan ekonomi dan kepentingan strategi ketenteraan.

(b) Nyatakan propaganda yang digunakan oleh Jepun.

"Semangat Asia" dan "Asia untuk Orang Asia".

(c) Mengapakah Jepun ingin mengeksploitasi kekayaan bahan mentah di negara kita?

Memenuhi keperluan perindustrian kesan Pembaharuan Meiji dan operasi ketenteraan Jepun.

 (d) Jelaskan kepentingan kedudukan strategik negara kita kepada Jepun. **(KBAT)** **Menilai**
Terletak pangkalan tentera laut British, iaitu Singapura. Penguasaan tersebut membuka laluan penguasaan Jepun terhadap telaga minyak di Sumatera. Penguasaan Pulau Borneo pula memudahkan penaklukan tentera Jepun di Pulau Jawa.
15. Lengkapkan ayat berikut tentang serangan Jepun terhadap negara kita. **TP 3**

Miri	Thailand	Kedah	<i>Repulse</i>
Kuching	Sandakan	selatan	jalan darat
15 Februari 1942	Kota Bharu	8 Disember 1941	Pulau Pinang

Serangan Jepun di Tanah Melayu bermula serentak di Pantai Kuala Pak Amat, Pantai Sabak, (a) Kota Bharu dan (b) Thailand (Singgora dan Patani) pada (c) 8 Disember 1941. Tentera Jepun yang mendarat di Thailand memasuki (d) Kedah berpecah kepada dua pasukan untuk mara ke selatan. Satu pasukan ke (e) Pulau Pinang dan meneruskan kemaraan melalui pesisiran pantai barat. Sepasukan lagi melalui (f) jalan darat menuju bandar utama di negeri-negeri pantai barat.

Tentera Jepun mendarat di Kota Bharu, Kelantan mara ke (g) selatan mengikut jalan darat di negeri-negeri pantai timur. Kapal (h) Repulse dan *Prince of Wales* digerakkan untuk menyekat kemaraan Jepun tetapi ditenggelamkan oleh tentera Jepun di perairan Kuantan. Seluruh Tanah Melayu jatuh ke tangan Jepun apabila Singapura berjaya ditawan pada (i) 15 Februari 1942.

Serangan tentera Jepun ke atas Sarawak dan Sabah bermula dengan pendaratan di (j) Miri. Sepasukan tentera Jepun menduduki (k) Kuching dan Sibu. Sepasukan lagi tentera Jepun mara ke Sabah melalui Labuan dan menduduki bandar utama di Sabah. Pendudukan Jepun di (l) Sandakan melengkapkan serangan tentera Jepun di Sabah.

KUASAI PBD 3.6 | Dasar Pendudukan Jepun di Negara Kita

Buku Teks ms. 70 – 73

SP 10.2.2 Menerangkan dasar pendudukan Jepun di negara kita

16. Berdasarkan kata kunci berikut, huraikan dasar pentadbiran dan ekonomi yang diperkenalkan oleh Jepun di negara kita. **TP 4**

Cuba jawab Praktis Sumatif, K2, Bhg B, S2

(a) Dasar pentadbiran	Kata kunci
Memperkenalkan Pemerintahan Tentera Tanah Melayu. Singapura dikenali sebagai <i>Syonan-to</i> (Pulau Cahaya Selatan) diasingkan pentadbirannya dari Tanah Melayu yang dikenali sebagai <i>Malai Baru</i> (Melayu Baru). Perlis, Kedah, Kelantan dan Terengganu dipindahkan di bawah pentadbiran kerajaan Thailand. Sarawak, Sabah dan Brunei digabungkan menjadi satu unit pentadbiran dikenali sebagai <i>Kita Boruneo</i> . Kedudukan Raja-raja Melayu diiktiraf sebagai ketua hal ehwal agama Islam dan adat Melayu serta diberikan bayaran pencen seperti sebelum perang. Menubuhkan Institut Latihan Pemimpin-pemimpin Muda (Koa Kunrenjo) untuk melatih dan menanamkan semangat memperjuangkan cita-cita politik Jepun dalam kalangan penduduk tempatan.	• Pemerintahan Tentera • Syonan-to • Malai Baru • Thailand • Kita Boruneo • Raja-raja Melayu • Pemimpin tempatan • Koa Kunrenjo

(b) Dasar ekonomi	Kata kunci
Pentadbiran tentera Jepun melaksanakan sistem ekonomi kawalan. Rancangan Pengeluaran Lima Tahun dan Jawatankuasa Penyelidikan Bahan diperkenal untuk mengawal selia pelupusan barangan dan membuat penyelidikan kegunaan baharu bagi sumber tempatan. Rancangan Perindustrian Lima Tahun diperkenal untuk membangunkan industri tempatan dan memastikan penggunaan optimum peralatan dan kemudahan sedia ada. Mata wang Jepun menggantikan mata wang British dan dicetak tanpa kawalan menyebabkan berlaku inflasi kerana banyak wang tetapi kekurangan barangan di pasaran.	• Sistem ekonomi kawalan • Rancangan Pengeluaran Lima Tahun • Rancangan Perindustrian Lima Tahun • Mata wang Jepun • Inflasi

17. Nyatakan dasar sosial yang diperkenalkan oleh Jepun berdasarkan aspek berikut. **TP 4**

(a) Pendidikan
Jepun menutup sekolah Inggeris dan Cina. Sistem persekolahan Jepun diperkenalkan untuk membentuk semangat persaudaraan sejagat (Hakko Ichiu), mencapai teknologi industri, meningkatkan disiplin dan menerapkan nilai Jepun. Menekankan semangat Jepun (Nippon Seishin), menghormati kebudayaan dan Maharaja Jepun (Tenno Heika). Pengajaran bahasa Jepun (Nippon Go) dijalankan secara meluas.

(b) Layanan terhadap penduduk		
Orang Melayu	Orang India	Orang Cina
Layanan baik kepada orang Melayu dan peribumi lain untuk mendapatkan sokongan bagi melicinkan pemerintahan.	Membantu orang India menubuhkan Tentera Kebangsaan India di Tanah Melayu dan Borneo Utara di bawah pimpinan Subhas Chandra Bose.	Layanan kejam kepada orang Cina kesan permusuhan daripada Perang China-Jepun.

SP 10.2.2

SP 10.2.3 Menghuraikan perjuangan rakyat menentang pendudukan Jepun

18. Terangkan secara ringkas gerakan di bawah. **TP 2**
(a) Rejimen Askar Melayu

Menentang pendaratan tentera Jepun di Kelantan. Leftenan Adnan Saidi bertempur di Bukit Candu, Singapura sehingga kehabisan peluru. Leftenan Ibrahim Alla Ditta MC menyelamatkan hampir 2000 orang tentera Bersekutu yang terperangkap di kawasan pantai Johor.

(b) Force 136

Ditubuhkan pada tahun 1943. Mendapat latihan di India dan Sri Lanka, kemudian dihantar ke Tanah Melayu melalui kapal selam atau diturunkan melalui payung terjun dari kapal terbang. Menjalankan aktiviti rahsia seperti mengumpulkan maklumat, melakukan sabotaj, menyebarkan propaganda dan membuat persiapan untuk British melancarkan Operasi Zipper untuk menawan Tanah Melayu semula pada tahun 1945.

(c) MPAJA

Melancarkan perang gerila anti-Jepun. Bekerjasama dengan Force 136. Bekerjasama dengan Parti Kuomintang dan menubuhkan *Overseas Chinese Anti-Japanese Army* (OCAJA) yang dikenali sebagai Tentera Bintang Satu.

Cuba jawab **Praktis Sumatif**, K1, S7, S8

19. Berdasarkan sumbangan berikut, namakan tokoh yang betul. **TP 4**

Sumbangan	Tokoh
(a) Pemimpin pasukan Melayu Force 136 dan digelar “Harimau Malaya”.	<u>Tengku Mahmood Mahyiddeen</u>
(b) Mengetuai penentangan terhadap pendudukan tentera Jepun di Sabah.	<u>Albert Kwok</u>
(c) Keberanian beliau terbukti dalam pertempuran sengit di Bukit Candu, Singapura.	<u>Leftenan Adnan Saidi</u>
(d) Pemimpin Wataniah Pahang dan mengetuai operasi sekitar Kuala Lipis dan Raub sehingga tengah Temerloh.	<u>Yeop Mahidin Mohamed Shariff</u>
(e) Menggunakan nama samaran Lion of Malaya dan mengedarkan risalah penentangan tentang pendudukan tentera Jepun.	<u>Gurchan Singh</u>
(f) Merupakan wanita dari Tanah Melayu yang menerima anugerah pingat King George atas keberaniannya semasa pendudukan Jepun.	<u>Sybil Kathigasu</u>

SP 10.2.4 Menghubungkaitkan perkembangan gerakan nasionalisme tempatan dengan pendudukan Jepun

20. Jawab soalan berikut dengan tepat dan ringkas. **TP 6**

- (a) Nyatakan slogan dan konsep yang diperkenalkan oleh Jepun sebagai propaganda meluaskan kuasa di Asia Tenggara.

Slogan Asia untuk Asia dan konsep Lingkungan Sekemakmuran Asia Timur Raya.

- (b) Mengapakah Kesatuan Melayu Muda (KMM) bekerjasama dengan Jepun?

Kesatuan Melayu Muda (KMM) berharap Jepun memberikan kemerdekaan kepada Tanah Melayu.

- (c) Apakah tujuan Jepun membebaskan ahli KMM yang dipenjarakan oleh British?

Memberikan ruang kepada kegiatan politik KMM kerana memerlukan sokongan masyarakat tempatan.

- (d) Senaraikan **tiga** pemimpin KMM yang menubuhkan Kesatuan Rakyat Indonesia Semenanjung (KRIS).

(i) Dr. Burhanuddin al-Helmi

(ii) Ibrahim Haji Yaakob

(iii) Onan Haji Siraj

- (e) Bagaimanakah Jepun mengatasi masalah kekurangan pegawai dalam pentadbiran di Sarawak?

Melantik orang Melayu dan Iban sebagai pegawai daerah yang sebelumnya hanya disandang oleh pegawai British.

- (f) Pendudukan Jepun menyuntik kesedaran berpolitik di Sabah. Senaraikan **dua** pertubuhan politik di Sabah.

(i) Parti Kebangsaan Melayu Labuan

(ii) Parti Kebangsaan Melayu Tawau

- (g) Jelaskan kesan pendudukan Jepun terhadap kesedaran politik masyarakat tempatan. **KBAT** Menganalisis

Memberi keyakinan dan pengalaman dalam pentadbiran dan berjuang menuntut kemerdekaan dan lebih yakin untuk berkerajaan sendiri selepas Perang Dunia.

- (h) Pada pendapat anda, apakah iktibar daripada peristiwa pendudukan Jepun di negara kita? **KBAT** Menilai

Kita hendaklah bekerjasama mempertahankan negara, tidak mementingkan diri, berusaha mengekalkan keharmonian hidup bermasyarakat dan sanggup berkorban demi bangsa dan negara.

SP 10.2.5 Menganalisis keadaan negara kita selepas kekalahan Jepun

21. Lengkapkan jadual berikut tentang peristiwa kekalahan tentera Jepun. **TP 3**

Tarikh	Peristiwa
(a) 6 Ogos 1945	Bom atom <u>Little Boy</u> digugurkan di bandar <u>Hiroshima</u> .
(b) 8 Ogos 1945	<u>Kabinet</u> Jepun telah bermesyuarat memutuskan untuk meneruskan <u>peperangan</u> .
(c) 9 Ogos 1945	Bom atom <u>Fat man</u> digugurkan di bandar <u>Nagasaki</u> .
(d) 15 Ogos 1945	Maharaja <u>Hirohito</u> mengumumkan <u>Jepun</u> menyerah kalah.

 Cuba jawab **Praktis Sumatif, K1, S9**
22. Lengkapkan garis masa berikut. **TP 3**
2 Sept. 1945

 (a) Penyerahan rasmi oleh pemerintah tentera Jepun kepada Jeneral Douglas MacArthur, Pemerintah Tertinggi Tentera Bersekutu di Pasifik.

10 Sept. 1945

 (b) Pemerintah tentera Jepun, Leftenan Jeneral Masao Baba menyerah kalah di Surrender Point, Labuan.

11 Sept. 1945

 (c) Mejar Jeneral Hiyoe Yamamura menyerah kalah di atas kapal tentera laut Australia, HMAS Kapunda di Kuching, Sarawak.

12 Sept. 1945

 (c) Lord Mountbatten menerima pernyataan menyerah kalah tentera Jepun di Singapura.

13 Sept. 1945

 (e) Jeneral Teizo Ishiguro menyerah kalah kepada Leftenan O.L. Roberts di Kuala Lumpur.

23. Lengkapkan petikan berikut tentang penguasaan Bintang Tiga di Tanah Melayu. **TP 4**

mati	balai polis	bersatu	kesabaran	MPAJA
Parang Panjang	Kiai Salleh	kekosongan	Bintang Tiga	Fi-Sabilillah

Selepas tentera Jepun menyerah kalah, wujud (a) kekosongan kuasa politik kerana kelewatan pendaratan tentera British. Kesempatan digunakan oleh Bintang Tiga Parti Komunis Malaya (PKM) melalui (b) MPAJA untuk mengambil alih penguasaan di Tanah Melayu. Lebih kurang 14 hari Tanah Melayu berada di bawah penguasaan (c) Bintang Tiga. PKM melalui Bintang Tiga telah menguasai bandar, (d) balai polis dan pejabat pentadbiran kerajaan yang ditinggalkan oleh tentera Jepun.

Bintang Tiga menjalankan undang-undang sendiri dan menggunakan mahkamah yang dikendalikan oleh komunis untuk menjatuhkan hukuman (e) mati terhadap sesiapa yang bekerjasama dengan Jepun, terutama orang Melayu. Tindakan Bintang Tiga menyeksa dan membunuh anggota polis, askar, pegawai daerah dan pasukan sukarelawan Melayu dianggap melampau dan mencabar (f) kesabaran.

Orang Melayu (g) bersatu apabila Bintang Tiga mengancam institusi politik, kekeluargaan dan agama Islam. Gangguan Bintang Tiga dalam urusan keagamaan di surau dan masjid menyebabkan orang Melayu membentuk Gerakan (h) Fi-Sabilillah untuk mempertahankan maruah bangsa, hak dan harta serta kelangsungan hidup orang Melayu. Kepimpinan ulama tempatan memberikan inspirasi kepada masyarakat Melayu berhadapan dengan kezaliman Bintang Tiga. Di Johor, (i) Kiai Salleh mempelopori penentangan terhadap Bintang Tiga dengan menubuhkan pasukan Tentera Selempang Merah. Di Sungai Manik, Perak, Tuan Haji Bakri Haji Mohd Saman menjadi Khalifah (j) Parang Panjang dalam usaha mempertahankan orang Melayu daripada ancaman Bintang Tiga.

Cuba jawab **Praktis Sumatif, K1, S10**

24. Nyatakan sumbangan tokoh berikut semasa penguasaan Bintang Tiga di Tanah Melayu. **TP 5**

(a) **Dato' Onn Jaffar**

Menamatkan kekacauan dan mengembalikan keamanan di Batu Pahat. Beliau mengatur rundingan antara Kiai Salleh dengan ketua Bintang Tiga.

(b) **Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin**

Mengingatkan penduduk Kuala Lipis agar tidak lagi bergaduh antara orang Melayu dengan orang Cina.

(c) **Sultan Abdul Aziz**

Mengadakan lawatan dan pemantauan ke beberapa daerah bagi memastikan tiada berlaku pergaduhan antara Melayu dengan Cina. Mesyuarat dengan penghulu, ketua kampung dan pegawai kerajaan diadakan bagi memastikan kerja pemulihan selepas perang diberikan keutamaan.

KERTAS 1

1. Mengapakah kesedaran nasionalisme Melayu tidak berkembang sebelum Perang Dunia Kedua?

Buku Teks
ms. 52

- ☐ A Sekatan kerajaan British
- ☐ B Kemunduran taraf hidup
- ☐ C Mematuhi perintah sultan
- ☐ D Kekurangan ilmu pengetahuan

2. Bagaimanakah British menyekat kegiatan yang boleh mengancam kedudukan politik mereka?

Buku Teks
ms. 53

- I Mengawal kebebasan bersuara
  - II Memperkenalkan undang-undang
  - III Menggalakkan penubuhan persatuan
  - IV Menyekat kemasukan pedagang asing
- ☐ A I dan II ☐ C II dan III
☐ B I dan IV ☐ D III dan IV

3. Apakah kesan Perang Dunia Pertama?

Buku Teks
ms. 4

- I Meluaskan empayar Uthmaniyah
  - II Mengukuhkan sistem beraja di Jerman
  - III Meruntuhkan empayar Austria-Hungary
  - IV Menubuhkan negara baharu seperti Syria
- ☐ A I dan II ☐ C II dan III
☐ B I dan IV ☐ D III dan IV

4. Senarai berikut menunjukkan ideologi baharu yang mencetuskan Perang Dunia Kedua. Apakah X?

Buku Teks
ms. 57

- Nazisme – X
- Fasisme – Benito Mussolini

- ☐ A Adolf Hitler
- ☐ B Joseph Stalin
- ☐ C Winston Churchill
- ☐ D Franklin Roosevelt

5. Apakah tujuan Jerman melancarkan Operasi Barbarossa?

Buku Teks
ms. 58

- ☐ A Menawan Rusia
- ☐ B Menguasai Britain
- ☐ C Menakluk Perancis
- ☐ D Mengalahkan Tentera Bersekutu

6. Apakah kesan pengenalan mata wang Jepun?

Buku Teks
ms. 71

- ☐ A Memajukan ekonomi negara
- ☐ B Menyebabkan berlaku inflasi
- ☐ C Mempelbagaikan mata wang asing
- ☐ D Menghapuskan mata wang tempatan

7. Apakah tujuan penubuhan Force 136?

Buku Teks
ms. 76

- ☐ A Mewujudkan keamanan
- ☐ B Menentang tentera Jepun
- ☐ C Menentang fahaman komunis
- ☐ D Menyokong pentadbiran British

8. Gambar berikut menunjukkan Yeop Mahidin Mohamed Sharif. Apakah organisasi yang boleh dikaitkan dengan beliau?

Buku Teks
ms. 77

- ☐ A MPAJA
- ☐ B Force 136
- ☐ C Wataniah Pahang
- ☐ D Regimen Askar Melayu

9. Apakah faktor yang menyebabkan kekalahan tentera Jepun dalam Perang Dunia Kedua?

Buku Teks
ms. 82

- ☐ A Pengeboman Hiroshima dan Nagasaki
- ☐ B Kehabisan minyak, peluru dan makanan
- ☐ C Keberkesanan strategi Tentera Bersekutu
- ☐ D Kehilangan sokongan penduduk tempatan

10. Apakah iktibar yang diperoleh daripada peristiwa penguasaan Bintang Tiga di Tanah Melayu?

Buku Teks
ms. 85

- ☐ A Menentang secara radikal
- ☐ B Memelihara keharmonian kaum
- ☐ C Mendapatkan bantuan kuasa besar
- ☐ D Menggunakan kekerasan demi kejayaan

KERTAS 2

BAHAGIAN A

Klu Soalan

Kuasa imperialis bersaing untuk mendapatkan tanah jajahan bagi memperoleh bahan mentah seperti arang batu, petroleum dan bijih timah serta memasarkan hasil industri. Persaingan tersebut membawa permusuhan antara kuasa imperialis Eropah seperti Perancis dengan Jerman.

1. Perang Dunia Pertama berlaku dalam kalangan negara di Eropah yang membawa antara kuasa imperialis untuk mempertahankan kepentingan masing-masing.

Buku
Teks
ms.
54, 56, 57

- (a) Sejauh manakah persaingan kuasa imperialis mencetuskan Perang Dunia Pertama?

Perkembangan Revolusi Industri menyebabkan persaingan imperialis untuk mendapatkan tanah jajahan bagi memperoleh bahan mentah dan memasarkan hasil industri. Persaingan tersebut membawa permusuhan antara kuasa imperialis seperti Perancis dan Jerman.

[3 markah]

- (b) Gambar berikut menunjukkan peristiwa menandatangani Perjanjian Versailles sebagai jalan ke arah mengakhiri Perang Dunia Pertama.

Apakah syarat yang dikenakan ke atas Jerman?

Jerman dikehendaki bertanggungjawab terhadap kemusnahan perang. Jerman diminta membayar pampasan perang dan menyerahkan tanah jajahan kepada Pakatan Bertiga, serta mengehadkan saiz angkatan tentera.

[3 markah]

- (c) Jelaskan iktibar daripada peristiwa Perang Dunia Pertama.

Peperangan membawa kematian dan kemusnahan. Peperangan akan menjejaskan kestabilan politik negara. Peperangan akan menyebabkan ekonomi negara terjejas teruk. Kepentingan mempertahankan perdamaian dan keamanan dunia.

[4 markah]

2. Pemerintahan tentera Jepun yang kejam sehingga menyebabkan rakyat hidup dalam kesengsaraan telah membangkitkan penentangan terhadap pendudukan Jepun.

Buku
Teks
ms.
78-80

- (a) Jelaskan sumbangan tokoh berikut dalam usaha mempertahankan tanah air.

- (i) Sybil Kathigasu

Bersama suaminya memberikan bantuan ubat-ubatan dan perkhidmatan perubatan kepada gerila anti-Jepun. Menyembunyikan radio secara rahsia dan berkongsi maklumat yang diperolehi daripada siaran radio British kepada gerila anti-Jepun.

[2 markah]

(ii) Gurchan Singh

Menentang Jepun dengan menyebarkan risalah dan popaganda. Menyamar sebagai wartawan bagi menghadiri sidang akhbar tentera Jepun. Mendalangi sabotaj terhadap landasan kereta api yang menjejaskan pengangkutan tentera Jepun.

[2 markah]

(b) Apakah maksud Operasi Semut yang dijalankan oleh gerakan anti-Jepun?

Siri operasi peninjauan oleh Unit Khas Z Australia sebagai sebahagian daripada kempen tentera Bersekutu menentang Jepun di Sarawak. Dilaksanakan oleh Jabatan Peninjauan Perkhidmatan Australia atau Australian Services Reconnaissance Department (SRD). Bertujuan mengumpulkan risikan dan melatih orang tempatan melancarkan perang gerila menentang Jepun.

[3 markah]

(c) Pemerintahan tentera Jepun turut menimbulkan kesan positif kepada penduduk Tanah Melayu. Adakah anda bersetuju? Berikan ulasan anda.

Menyemarakkan semangat rakyat untuk membebaskan negara daripada penjajahan. Memberi peluang dan pengalaman mentadbir. Menguji ketahanan fizikal dan mental dalam menghadapi cabaran hidup. Memupuk sikap berani dan yakin menentang kuasa asing.

[3 markah]

BAHAGIAN B**Klu Soalan**

Kemunculan ideologi, iaitu fasisme di Itali dan nazisme di Jerman telah mencetuskan Perang Dunia Kedua di Eropah. Faktor berakhirnya Perang Dunia Kedua ialah kerjasama kuasa besar, keberkesanan strategi serangan, kegagalan operasi menawan Rusia dan kejayaan operasi pendaratan tentera Bersekutu.

1. (a) Perang Dunia Kedua tercetus disebabkan kemunculan ideologi baharu.

Jelaskan pernyataan tersebut.

[6 markah]

Buku
Teks
ms.
58–63

(b) Bagaimanakah berakhirnya Perang Dunia Kedua di Eropah?

[8 markah]

(c) Pada pendapat anda, apakah kesan kepada dunia jika kuasa-kuasa besar pada masa kini terlibat dalam perlumbaan senjata? [6 markah]

Klu Soalan

Pentadbiran tentera Jepun mengiktiraf kedudukan Raja-raja Melayu sebagai ketua dalam hal ehwal agama Islam dan adat Melayu. Jepun memberikan layanan berbeza mengikut kaum berdasarkan kepentingan tertentu. Pendudukan Jepun memberikan iktibar agar kita menghargai nikmat keamanan yang wajar dipertahankan.

2. Setelah menduduki negara kita, Jepun telah memperkenalkan dasar pentadbiran, ekonomi dan sosial.

Buku
Teks
ms.
70–73

(a) Bagaimanakah dasar pentadbiran tentera Jepun terhadap Raja-raja Melayu?

[4 markah]

(b) Jelaskan layanan pentadbiran tentera Jepun terhadap penduduk Tanah Melayu.

[8 markah]

(c) Apakah iktibar yang diperolehi daripada peristiwa pendudukan Jepun di negara kita?

[8 markah]

APLIKASI **KBAT**

Gerakan
Nazisme

Mengagungkan
bangsa Jerman

Kehilangan
tanah jajahan

Pampasan perang
yang tinggi

Meja rundingan
damai

Menghormati
kedaulatan

Tidak mementingkan
diri

Gambar berikut menunjukkan tokoh yang terlibat dalam mencetuskan Perang Dunia Kedua.

1. Jelaskan gerakan yang dipimpin oleh tokoh tersebut.

Pada tahun 1933, gerakan nazisme pimpinan Adolf Hitler berjaya membentuk kerajaan di Jerman. Nazisme mengagungkan bangsa Jerman. Beliau berusaha memulihkan nasionalisme Jerman dengan mengingkari syarat Perjanjian Versailles. Beliau membina semula angkatan tentera dan menduduki Rhineland, wilayahnya yang hilang melalui Perjanjian Versailles.

2. Mengapakah Jerman menganggap Perjanjian Versailles tidak adil?

Selain kehilangan tanah jajahan, pampasan perang yang tinggi perlu dibayar menyebabkan Jerman mengalami kemelesetan ekonomi dan inflasi.

3. Konflik kuasa-kuasa besar memberi kesan kepada negara lain di dunia. Bagaimanakah pemimpin sesebuah negara mampu mengelakkan diri daripada terlibat dalam konflik antarabangsa? **KBAT** Menganalisis

Menghadapi konflik melalui meja rundingan atau perjanjian damai. Tidak menggunakan ketenteraan untuk mengatasi masalah. Mementingkan keamanan dunia. Menghormati kedaulatan negara lain. Menjaga hak asasi manusia dan menghargai nyawa.

4. Apakah ciri kepimpinan yang mampu mewujudkan keamanan dunia? **KBAT** Mencipta

Berwibawa. Bersifat kemanusiaan. Mementingkan rundingan. Bertolak ansur. Rasional. Mengutamakan kerjasama. Tidak mementingkan diri.